

**PLAN UPRAVLJANJA OKOLIŠEM I
DRUŠTVENIM ASPEKTIMA ZA
PROJEKAT
REKONSTRUKCIJE CRNE TAČKE
MALA LISA U CAZINU**

Oktobar, 2017

SADRŽAJ

SAŽETAK.....	5
1. UVOD	9
2. METODOLOGIJA I CILJEVI ESMP-A.....	10
3. OPIS LOKACIJE.....	11
3.1. SIGURNOST NA CESTI I PODACI O PROMETU	12
4. OPIS PROJEKTA	14
5. ZNAČAJKE OD POSEBNOG INTERESA.....	16
5.1. GEOGRAFSKE KARAKTERISTIKE.....	16
5.2. KLIMATSKE KARAKTERISTIKE	17
5.3. KVALITET ZRAKA	19
5.4. VODE I KVALITET VODE.....	19
5.5. BUKA.....	20
5.6. ZEMLJIŠTE I NAČIN KORIŠTENJA ZEMLJIŠTA	20
5.7. FLORA I FAUNA.....	22
5.8. ZAŠTIĆENA PODRUČJA.....	22
5.9. STANOVNIŠTVO I NASELJA.....	23
6. OPIS MOGUĆIH UTJECAJA ZA VRIJEME PRIPREMNIH RADOVA, IZVOĐENJA RADOVA, TE KORIŠTENJA I ODRŽAVANJA	24
6.1. UTJECAJI ZA VRIJEME PRIPREMNIH RADOVA.....	24
6.2. UTJECAJ ZA VRIJEME IZVOĐENJA RADOVA	25
6.3. UTJECAJI ZA VRIJEME KORIŠTENJA I ODRŽAVANJA	27
6.4. POZITIVNI UTJECAJI	27
6.5. MJERE POBOLJŠANJA.....	28
7. MJERE UBLAŽAVANJA.....	29
7.1. MJERE UBLAŽAVANJA PRIJE POČETKA RADOVA	30
7.1.1. Izvođač radova	30
7.1.2. Eksproprijacija i nedobrovoljno preseljenje	31
7.2. MJERE UBLAŽAVANJA ZA VRIJEME IZVOĐENJA RADOVA.....	32
7.2.1. Upravljanje zaštitom okoliša	32
7.2.2. Zdravlje i sigurnost.....	33
7.2.3. Promet i cestovna sigurnost	35
7.2.4. Sigurnost gradilišta	38
7.2.5. Eksproprijacija, nedobrovoljno preseljenje i ekonomski premještaj	38
7.3. MJERE UBLAŽAVANJA U FAZI KORIŠTENJA.....	39

7.4.	SAŽETAK MJERA UBLAŽAVANJA UTICAJA.....	40
8.	PROGRAM MONITORINGA OKOLIŠA	50
9.	IMPLEMENTACIJA I IZVJEŠTAVANJE	56
9.1.	IMPLEMENTACIJA PROJEKTA.....	56
9.2.	PROCES IZVJEŠTAVANJA	56
9.2.1.	Izvođač radova – JP Ceste FBiH	56
9.2.2.	Nadzorni inženjer – JP Ceste FBiH	57
9.2.3.	JP Ceste FBiH – Svjetska Banka.....	57
10.	JAVNA RASPRAVA I OBJAVA INFORMACIJA.....	58
10.1.	JAVNA RASPRAVA.....	58
10.2.	OJAVA INFORMACIJA.....	58
10.2.1.	Mehanizam za pritužbe	58
11.	Zahtjevi za početak radova.....	60
11.1.	Socijalni aspekti.....	60
	PRILOZI	61
	PRILOG 1. FORMULAR ZA PRITUŽBE.....	62
	PRILOG 2. TABELA ZA REGISTRACIJU PRIJEMA PRITUŽBI	63
	PRILOG 3. IZVJEŠTAJ SA JAVNE RASPRAVE	64

Lista slika

<i>Slika 1: Geografski položaj projekta .....</i>	11
<i>Slika 2: Pregledna karta šireg područja projekta .....</i>	12
<i>Slika 3: Karta intenziteta prometa, PGDS za 2015. ....</i>	13
<i>Slika 4: Postojeće stanje predmetne raskrsnice.....</i>	14
<i>Slika 5: Glavni projekt predmetne raskrsnice .....</i>	15
<i>Slika 6: Geografska karta šireg područja Projekta .....</i>	16
<i>Slika 7: Geološka građa šireg područja projekta.....</i>	17
<i>Slika 8. Ruža vjetrova sa MS "Cazin" .....</i>	18
<i>Slika 9: Hidrografska karta šireg područja projekta .....</i>	20
<i>Slika 10: Pedološka karta šireg područja projekta .....</i>	21
<i>Slika 11: Način korištenja zemljišta na širem području projekta.....</i>	22
<i>Slika 12: Odaljenosti od predmetne raskrsnice .....</i>	23
<i>Slika 13: Shema prometnog toka tokom radova .....</i>	37
<i>Slika 14: Shema saobraćajne signalizacije koja će se koristiti za vrijeme izvođenja radova .....</i>	38

Lista tabela

<i>Tabela 1: Prognoza prometa za M-4.2, Čoralići-Cazin .....</i>	13
<i>Tabela 2. Prosječne temperature i količine padavina za višegodišnji period (1961.-1990.) .....</i>	18
<i>Tabela 3. Prosječne ćestine i brzine vjetrova za višegodišnji period (1961.-1990.).....</i>	18
<i>Tabela 4: Izvod iz popisa RAP-a (inventor zahvaćenih privatnih parcela) .....</i>	24

Tabela 5: Mjere poboljšanja.....	28
Tabela 6: Plan upravljanja okolišem i društvenim aspektima	40
Tabela 7: Program monitoring okoliša i socijalnih pitanja.....	51

LISTA SKRAĆENICA

BiH	- Bosna I Hercegovina
CFD	- Centralna komisija za registar pritužbi
CSOP	- Plan organizacije gradilišta
EIB	- Evropska Investicijska Banka
EIA	- Procjena uticaja na okoliš
EMP	- Program upravljanja okolišem
ESMF	- Okvir upravljanja okolinskim i društvenim aspektima
ESMP	- Plan upravljanja okolišem i društvenim aspektima
EP	- Okolišna dozvola
FBH	- Federacija Bosna i Hercegovina
FMoET	- Federalno ministarstvo okoliša I turizma
USK	- Unsko – sanski kanton
IFI	- Međunarodne finansijske institucije
MP	- Glavni projekat
MPCA	- Plan upravljanja za incidentna dešavanja
OP	- Operativne politike Svetske Banke
PAP	- Osobe pod uticajem projekta
PPE	- Lična zaštitna oprema
PC Roads FBH – JP Ceste Federacije BiH	
RAP	- Akcijski plan preseljenja
RPF	- Okvir politike preseljenja
TD	- Tenderska Dokumentacija
TMP	- Plan upravljanja prometom
WB	- Svjetska banka
WMP	- Plan Upravljanja građevinskim otpadom
AEHS	- Godišnji izvještaj o okolišu, zdravlju i sigurnosti

SAŽETAK

UVOD I CILJEVI ESMP-a

Rekonstrukcija crne tačke "Mala Lisa" na magistralnoj cesti M-4.2, dionica 002 Skokovi - Srbljani u Cazin (Projekat) za koji je kreiran ovaj ESMP, jedan je od pod-projekata u sklopu Projekta modernizacije cestovnog sektora FBiH koji sufinancira Svjetska banka i EIB. Rekonstrukcija crne tačke "Mala Lisa" na magistralnoj cesti M-4.2, section 002 Skokovi - Srbljani u Cazinu je svrstan u projekat B kategorije prema Operativnim politikama (4.01. Procjena uticaja na okoliš) Svjetske Banke kao I prema procedurama definisanim u ESMF-u. Kao takav, ovaj projekat zahtijeva izradu ESMP, a prema važećem lokalnom zakonu, ovaj projekat ne zahtijeva izdavanje vodne dozvole, procjenu uticaja na okoliš I okolišnu dozvolu, od strane federalnog ili kantonalnog nivoa vlasti JP Ceste FBiH će osigurati sve potrebne lokalne dozvole za ovaj Projekt.

OPIS LOKACIJE I SAOBRAĆAJA

Projektirana rekonstrukcija crne tačke nalazi se na sjecištu magistralne ceste M-4.2, dionica 002 Skokovi – Srbljani na stacionaži 11+230 i lokalnih gradskih saobraćajnica na području grada Cazina u naselju Mala Lisa. Magistralna cesta M-4.2 povezuje granični prelaz u Velikoj Kladuši sa Hrvatskom i Srbljane gdje se spaja sa magistralnom cestom M-14, te predstavlja važan prometni tok za ovo područje, ali i za područje Bosne i Hercegovine. Prema podacima JP Cesta FBiH, u periodu između 2009. i 2013., ukupno 323 saobraćajne nesreće su se desile na ovoj dionici. Najbliži relevantni broj prometa je u Cazinu, a podaci prikupljeni sa uređaja pokazuju da je u 2015. godini PGDS iznosio 13.065 vozila dnevno.

OPIS PROJEKTA

Na lokaciji raskrsnice „Mala Lisa“ magistralna cesta M-4.2 je povezana sa dvije lokalne saobraćajnice. Prema podacima prikazanim u poglavlju 3.1. Cestovna sigurnost i podaci o prometu, ova lokacija je označena kao crna tačka. U okviru projektnog zadatka predviđeno je riješenje projektovano kao kružna raskrsnica.

UVJETI OD POSEBNOG ZNAČAJA

Teren na kojem će se vršiti rekonstrukcija je uglavnom ravničarski do blago nagnut sa nadmorskim visinama u rasponu od 280 do 350 metara nadmorske visine. Prema podacima meteorološke stanice u Cazinu, prosječna godišnja temperatura zraka iznosi $9,5^{\circ}\text{C}$. Prosječna temperatura zraka najtoplijeg mjeseca Jula je $19,2^{\circ}\text{C}$, a najhladnijeg mjeseca, januara je $-1,4^{\circ}\text{C}$. Prosječna količina padavina na istoj mjernoj stanici, tokom višegodišnjeg perioda, iznosi 1213 mm godišnje. Najkišniji mjesec je novembar sa prosječnim padavinama od 134 mm. Na osnovu činjenice da nema značajnih zagađivača, i da je jedini zagađivač cestovni promet na širem području, može se smatrati da je kvalitet zraka dobar. Na širem području nema značajnijih većih vodotoka. Od površinskih tokova u neposrednoj blizini lokacije se nalazi Čajin potok koji protiče ispod mosta koji će se također rekonstruisati ovim

projektom. Čajin potok se nakon 9,8 km toka ulijeva u rijeku Mutnicu na području naselja Čoralića. U neposrednoj blizini Projekta dominantna namjena zemljišta je građevinska i predstavljena je kroz privredne i stambene objekte individualnog i kolektivnog načina stanovanja (stanovi). U neposrednoj blizini projektnog područja nalaze se uglavnom objekti za poslovne i stambene namjene (kuće) koji su izloženi prometnoj buci I u skladu sa Zakonom o zaštiti od buke spada u četvrtu zonu, gdje su dozvoljeni nivoi buke 65 dBA tokom dana i 60 dBA tokom noći. S obzirom da je područje na kojem će se vršiti rekonstrukcija uglavnom urbanizirano, u bližem posmatranom području nema reliktnih niti ugroženih biljnih ili životinjskih vrsta o kojima bi trebalo voditi računa.

Grad Cazin nalazi se na sjeveru Unsko – sanskog kantona. Prema Strategiji razvoja općine Cazin iz 2013. godine, u Cazinu živi 62.468 stanovnika. Gustina stanovništva iznosi 175 stanovnika na km². Važnost raskrsnice za lokalno stanovništvo se ogleda u tome da je ona najbrži I najprikladniji način za stanovnike sjevernog I zapadnog dijela općine da dođu do administrativnog, zdravstvenog, obrazovnog centra, grada Cazina. Osim toga, planirana rekonstrukcija raskrsnice bi doprinijela poboljšanju sigurnosti pješaka, uključujući I djece koja u velikoj mjeri prelaze raskrsnicu svaki dan na putu prema školi.

UTJECAJI ZA VRIJEME PRIPREMNIIH RADOVA

Društveno ekonomski uticaji: kružna raskrsnica je dio Integriranog Akcionog plana preseljenja (RAP) za 9 pod-projekata, za koji je obavljena javna rasprava, a objavljen je u martu 2016. godine. Prema integrisanom RAP-u, manji dijelovi 11 javnih i 11 privatnih parcela će biti ekspropriisano. Površina pod uticajem na svakoj od 11 privatnih parcela je manje od 10 % od njene ukupne površine.

UTJECAJI ZA VRIJEME IZVOĐENJA RADOVA

Glavni uticaji povezani sa građevinskim radovima uključuju: emisije iz mašina koja se koristi na gradilištu, proizvodnja prašine zbog radova, potencijalno povećanje nivoa buke i vibracija, utjecaj na tlo i vodu od slučajnih curenja i izlivanja i uticaj na sigurnost. Izvođač je obavezan, prema odredbama ovog ESMP-a, da izvrši bazna istaživanja bioloških i prirodnih resursa specifičnih za gradilište i da prilagodi mjere ESMP-a i njihovu provedbu na osnovu rezultata istaživanja.

Uticaj na prometnu sigurnost i protok prometa: zagušenje prometa i zastoj na dionici ceste - očekuje se da će povećano prometno opterećenje uzrokovati zagušenja i zastoje na magistralnoj cesti M-4.2 tokom izvođenja radova. Neće doći do potpune obustave saobraćaja za vrijeme izvođenja radova. Za vrijeme izvođenja radova vršit će se iskop rovova, uključujući i ostale zemljane radove i privremeno skladištenje građevinskog materijala. Uticaji na sigurnost stanovništva: Uticaj prisustva radnika je mali, jer prema lokalnoj praksi neće biti organizovan radni kamp. Sigurnost lokalnog stanovništva može biti ugrožena zbog blizine gradilišta.

Društveno-ekonomski uticaj: Ne očekuje se da će biti potrebno privremeno zauzimanje bilo kojeg zemljišta u privatnom vlasništvu za smeštaj građevinskih mašina i odlaganje materijala. Građevinske mašine i materijali će biti raspoređeni pored ceste na zemljištu u vlasništvu Investitora. Također se tokom period gradnje ne očekuju ograničenja pristupa. Mađutim, ukoliko bude potrebno dodatno privatno zemljište tokom građevinskih aktivnosti, to će biti dogovorenog sa svakim vlasnikom zemljišta, a naknade će biti isplaćene u skladu sa odredbama Akcionog plana preseljenja (RAP) i RPF-a, prije nego se uđe u posjed na zemljište. Očekuje se da će se stvoriti poslovne mogućnosti za lokalna preduzeća, kao što su prijevoznici, dobavljači i drugi pružatelji usluga. Ovaj uticaj se smatra kratkoročnim i malim s obzirom na mal obim građevinskih radova. Očekuju se negativni uticaji na životne uslove tokom izgradnje: povećanje buke, odlaganje građevinskog otpada, kratkoročni poremećaji pružanja komunalnih usluga.

POZITIVNI UTICAJI

Implementacija projekta će doprinijeti boljim uslovima, te će imati pozitivne uslove na kvalitet saobraćaja na magistralnoj cesti M-4.2.

MJERE UBLAŽAVANJA

Mjere ublažavanja negativnih uticaja su usmjereni na glavne identifikovane uticaje tokom izvođenja radova, kao što su emisija iz građevinskih mašina koji se koriste na gradilištu, stvaranje prašine uslijed radova, potencijalno povećanje nivoa buke i vibracija, uticaj na vode i zemljište uslijed incidentnog curenja i izljevanja i uticaj na sigurnost, upravljanje otpadom, uticaj na životne uslove, privremeno zauzimanje zemljišta i ograničen pristup parcelama, uticaji na lokalni promet.

PROGRAM MONITORINGA OKOLIŠA

Mjere praćenja okoliša se odnose na glavne identifikovane uticaje tokom izvođenja radova, kao što su emisije iz građevinskih mašina koji se koriste na gradilištu, prašina zbog izvođenja radova, potencijalno povećanje nivoa buke i vibracija, uticaji na tlo i vode od incidentnih curenja i izlivanja i uticaj na sigurnost, uticaj od odlaganja otpada, uticaj na uslove života, privremeno zauzimanje zemljišta i ograničen pristup parcelama, uticaj na lokalni promet.

IMPLEMENTACIJA I IZVJEŠTAVANJE

JP Ceste FBH je implementator Projekta i bit će odgovoran za provedbu i usklađenost Projekta sa ESMP-om. Izvođač će biti odgovoran za provedbu mjera za ublažavanje negativnih uticaja na okoliš tokom izvođenja radova.

JAVNE RASPRAVE I OBJAVLJIVANJE PODATAKA

Javna rasprava o predmetnom ESMP-u organizovana je u Cazinu nakon što je Svjetska Banka odobrila nacrt ESMP-a. Zapisnik o javnoj raspravi, odnosno evidencija žalbi izjavljene na javnoj raspravi, evidentiraju se u Registru pritužbi, a mišljenja i prijedlozi javnosti uključeni su u završni ESMP. Nacrt ESMP-a bio je biti dostupan na web stranici JP Ceste FBiH (www.jpcfbih.ba) na lokalnom jeziku i na web stranici Svjetske banke na engleskom jeziku. Tokom procesa javne rasprave zainteresovana javnost dobila je sve informacije u vezi sa projektom, uključujući socijalna i okolišna pitanja.

Mehanizam za pritužbe

Pored institucionalno dostupnih redovnih i vanrednih pravnih okvira i postojećih institucionalnih kanala, JP Ceste FBiH će osigurati i formirati poseban Mehanizam za rješavanje pritužbi u saradnji i sa direktnom uključenošću Općina/Grad pod čijom administrativnom ovlasti se provodi Projekt, u ovom slučaju je to Grad Cazin.

Uvjeti za početak radova

Izvođač će uspostaviti bazu podataka početnih mjerena prije početka radova. Baza podataka će uključivati podatke o kvalitetu zraka, kvalitetu površinskih voda, kvalitetu tla pregled lokacije za sve ugrožene i endemične vrste i drugi podatci iz oblasti zaštite životne okoline u zoni direktnih i indirektnih uticaja.

Izvođač će pripremiti Plan organizacije gradilišta(CSOP) koji se sastoji od Plana provedbe ovog ESMP-a, Plan upravljanja građevinskim otpadom (WMP), Studije sigurnosti (uključujući Elaborat zaštite na radu i Elaborat zaštite od požara i eksplozija) i Plan preusmjerenja prometa (TMP) , prije početka radova.

Društveni aspekt:

- Implementacija integrisanog RAP-a;
- Isplata naknade u skladu sa odredbama RAP-a prije ulaska u posjed.

1. UVOD

Prema smjernicama i zahtjevima iz Okvir upravljanja okolinskim i društvenim aspektima (ESMF je objavljen i dostupan javnosti na lokalnom jeziku na web stranici JP Ceste FBH u martu 2016. godine, <http://www.jpcfbih.ba/bs/aktivnosti/modernizacija-magistralnih-cesta/38>), za ovo gradilište pripremljen je Plan upravljanja okolišem i društvenim aspektima (ESMP).

Javno poduzeće Ceste Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu JP Ceste FBH) pokrenulo je sveobuhvatni Program "Modernizacija magistralnih cesta u Federaciji Bosne i Hercegovine" (Program) kako bi se do 2020.g. osigurala odgovarajuća cestovna infrastruktura. U tu je svrhu zatraženo od Vlade FBiH osiguranje kreditnih sredstava od međunarodnih finansijskih institucija (IFI).

U okviru gore spomenutog sveobuhvatnog Programa, Javno Preduzeće Ceste FBiH (JP Ceste FBH), društvo s ograničenom odgovornošću u punom vlasništvu Vlade FBiH, pokrenulo je inicijativu za Projekt modernizacije cestovnog sektora FBiH. FBiH je podnijela zahtjev za kredit / zajam od Evropske investicijske banke (EIB) i Svjetske banke (WB) u ukupnom iznosu od 103,38 milijuna EURA za financiranje navedenog Projekta.

Projekt modernizacije cestovnog sektora FBiH se sastoji od nekoliko malih i srednje velikih investicija uključujući:

1. Rekonstrukcija ceste uključuje:

- radove na završetku izgradnje magistralne ceste M17.3 Neum-Stolac (ukupne dužine 32,9 km);
- izgradnju trećih traka za spora vozila (ukupne dužine 40 km na osam (8) dionica magistralnih cesta);
- rekonstrukciju kolovozne konstrukcije, korekciju osovine (ukupno 18 km na pet (5) dionica magistralnih cesta, gdje se korekcija osovine obavlja na samo jednoj dionici u ukupnoj dužini od 1 km),
- rekonstrukciju tri (3) tunela (ukupne dužine 1,86 km);
- rekonstrukciju sedam (7) mostova (ukupne dužine 0,55 km).

2. Intervencije na poboljšanju cestovne sigurnosti: Rekonstrukcija raskrsnica koje su klasificirane kao „crne tačke“ na magistralnim cestama, sveukupno njih devet (9)

3. Institucionalne reforme: Upravljanje cestom u FBiH s posebnim naglaskom na održivost investicija i sigurnost na cestama;

4. Podrška implementaciji projekta: nadzor nad izgradnjom i izgradnja kapaciteta JP Ceste FBiH.

Rekonstrukcija crne tačke „Mala Lisa“ na magistralnoj cesti M-4.2, dionica Skokovi – Srbljani u Cazinu (Projekt) za koji je pripremljen ovaj ESMP, je pod-projekat uključen u grupu pod-projekata sufinansiranih od Svjetske banke i EIB-a.

2. METODOLOGIJA I CILJEVI ESMP-A

Rekonstrukcija crne tačke „Mala Lisa“ na magistralnoj cesti M-4.2, dionica Skokovi – Srbljani je svrstan u projekat B kategorije prema Operativnim politikama (OP 4.01. Procjene uticaja na okoliš) Svjetske Banke kao I prema procedurama definisanim u ESMF. Kao takav, ovaj projekat zahtijeva izradu ESMP, a prema važećem lokalnom zakonu, ovaj projekat ne zahtijeva izdavanje vodne dozvole, procjenu uticaja na okoliš I okolišnu dozvolu od strane federalnog ili kantonalnog nivoa vlasti.¹ JP Ceste FBiH će osigurati sve potrebne lokalne dozvole za ovaj Projekt.

Ovaj ESMP ima za cilj identifikovati sve potencijalne okolišne i društvene uticaje povezane s aktivnostima na ovom projektu. Kao takav, ESMP uključuje mjere ublažavanja svih identifikovanih potencijalnih uticaja koje se poduzimaju kroz različite faze projekta uključujući pripremu, izvođenje radova i puštanje u upotrebu objekta. Mjere definisane u ovom ESMP-u trebale bi izbjegići, neutralizirati ili umanjiti štetne uticaje na okoliš i društveni aspekt, ako ne u potpunosti, barem na prihvatljivom nivou.

ESMP identificuje izvodivo moguće i ekonomične mjere koje mogu smanjiti potencijalne negativne uticaje na okoliš i društveni aspekt na prihvatljiv nivo. Ako mjere ublažavanja nisu moguće, isplative ili dovoljne, kao zadnju mjeru treba uključiti naknadu.

Kako bi se osiguralo provođenje mera ublažavanja, u potpunosti ili djelomično, ESMP definiše plan praćenja koji će se provoditi tokom određenih faza provedbe projekta. Praćenje tokom provedbe projekta pruža informacije o ključnim okolišnim i društvenim aspektima projekta, posebno o okolišnim i društvenim aspektima projekta, te o efikasnosti mera ublažavanja. Prije početka izvođenja radova, u skladu sa zahtjevima iz ESMP-a i minimalnim zahtjevima za praćenje, koji su opisani u ovom ESMP-u, bez ograničenja na ove zahtjeve, Izvođač mora pripremiti detaljni popis mera ublažavanja i parametara koji se prate.

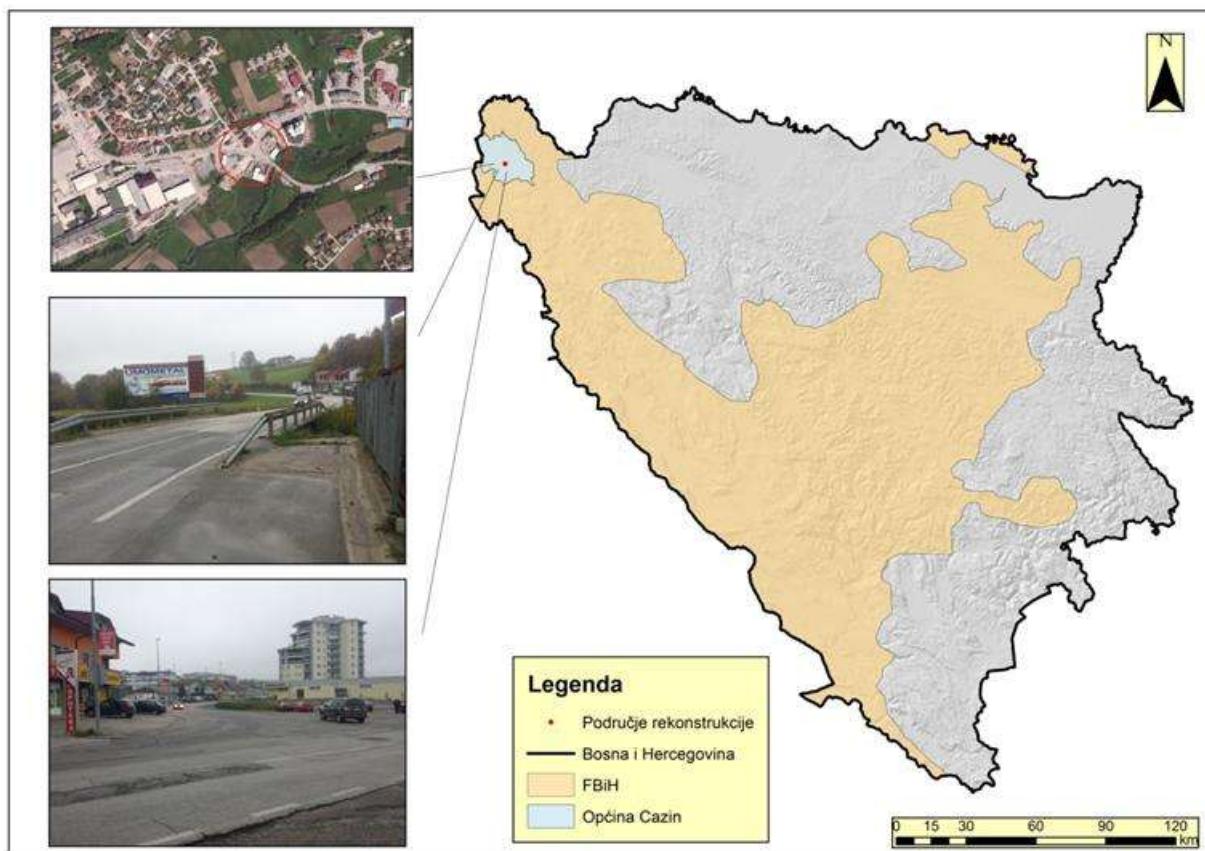
---

¹ U Federaciji BiH, izrada Procjena uticaja na okoliš je definisana u Pravilniku o pogonima i postrojenjima za koje je obavezna procjena utjecaja na okolis i pogonima i postrojenjima koji mogu biti izrađeni i pusteni u rad samo ako imaju okolinsku dozvolu (Sl.novine Federacije BiH br.19/04). U Unsko – sanskom kantonu, izdavanje Okolišne dozvole je regulisano u Pravilnik o pogonima i po trojenjima koja obavezno moraju imati okolišnu dozvolu (Službene novine USK br. 18/07). Rekonstrukcija raskrsnice nije predmet Federalne niti kantonalne okolišne dozvole

3. OPIS LOKACIJE

Projektirana rekonstrukcija crne tačke nalazi se na sjecištu magistralne ceste M-4.2, dionica 002 Skokovi – Srbljani na stacionaži 11+230 i lokalnih gradskih saobraćajnica na području grada Cazina u naselju Mala Lisa. Magistralna cesta M-4.2 povezuje granični prelaz u Velikoj Kladuši sa Hrvatskom i Srbljane gdje se spaja sa magistralnom cestom M-14, te predstavlja važan prometni tok za ovo područje, ali i za područje Bosne i Hercegovine.

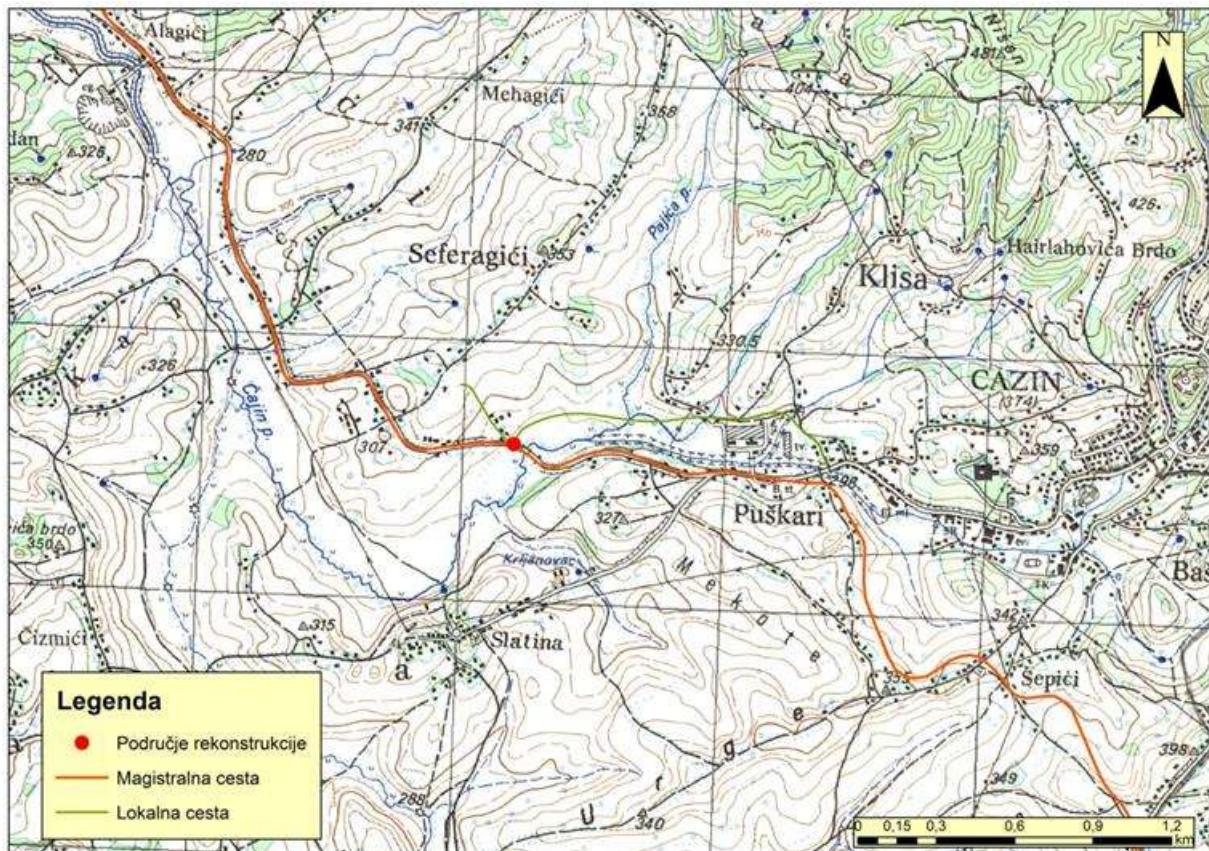
Slika 1: Geografski položaj projekta

Izvor: JP Ceste FBiH (Slike: Oktobar 2016)

Predmet projekta je rekonstrukcija raskrsnice „Mala Lisa“ koja se sastoji od 4 kraka (4 ulice) u naselju Mala Lisa u Cazinu. Područje rekonstrukcije nalazi se unutar gradskog područja Cazina, te se područje koje okružuje Projekat koristi uglavnom za privredne i stambene svrhe. Od javnih objekata u blizini se nalazi srednja škola udaljena oko 350 metara od raskrižja.

Slika 2: Pregledna karta šireg područja projekta

Izvor: JP Ceste FBiH

3.1. SIGURNOST NA CESTI I PODACI O PROMETU

Prema podacima JP Cesta FBiH u periodu između 2009. i 2013. dvije fatalne saobraćajne nesreće, 16 ozbiljnih nesreća i 57 lakših nesreća dogodilo se na magistralnoj cesti M-4.2, dionica Čoralići – Cazin na kojoj je smještena predmetna raskrsnica. Raskrsnica je trenutno nesigurna zbog neregulisanog prometnog toka koji dovodi vozače u zabunu i nepoštivanje saobraćajnih propisa. Ukupan broj nesreća je 323.

Ovako velik broj nesreća ukazuje na hitnu potrebu rekonstrukcije predmetne raskrsnice koja je dio dionice od Čoralića do Cazina.

JP Ceste FBH je ugradilo automatske uređaje za brojanje prometa duž magistralne prometne mreže u cijeloj FBiH. Brojanje se vrši od 2005. godine, a posljednji izvještaj² je objavljen 2016. godine s podacima za prethodnu godinu. Na osnovu ovih informacija, najbliži relevantni broj

² "Brojanje prometa na magistralnim cestama u Federaciji BiH u 2015", JP Ceste FBiH, Sarajevo 2016

prometa je broj 604 u Cazinu, u blizini predmetne raskrsnice, a podaci prikupljeni sa uređaja pokazuju da je u 2015. godini PGDS iznosio 13.065 vozila dnevno (slika 3).

Slika 3: Karta intenziteta prometa, PGDS za 2015.

Izvor: JP Ceste FBiH

Na zahtjev JP Ceste FBiH, IPSA Institut Sarajevo je u 2014.³ godini izradio prognozu prometa za prometnu mrežu za period 2013. - 2040. godine. Analiza prometnih tokova je napravljena za svaku godinu primjenom "equilibrium" metode. Za ovu dionicu, iznos prognoznog prosječnog godišnjeg dnevnog broja vozila prikazan je u donjoj Tabeli 1.

- Tabela 1: Prognoza prometa za M-4.2, Čoralići-Cazin

Magistralna cesta	Dionica	PGDS									
		2016.	2018.	2020.	2022.	2023.	2025.	2030.	2035.	2037.	2040.
M-4.2	Čoralići -Cazin	11832	12458	12172	12611	12838	13419	14850	16392	17110	18328

Izvor: JP Ceste FBiH, 2014.

Broj vozila koja su predviđena u 2016. godini prevaziđena su već u 2015. godini, prema podacima brojanja saobraćaja na magistralnim cestama u FBiH u 2015. godini (JP Ceste FBiH, Sarajevo 2016). S obzirom na navedeno, može se očekivati čak i veći broj vozila kroz implementacijski period, što ukazuje na veliku potrebu rekonstrukcije predmetne raskrsnice.

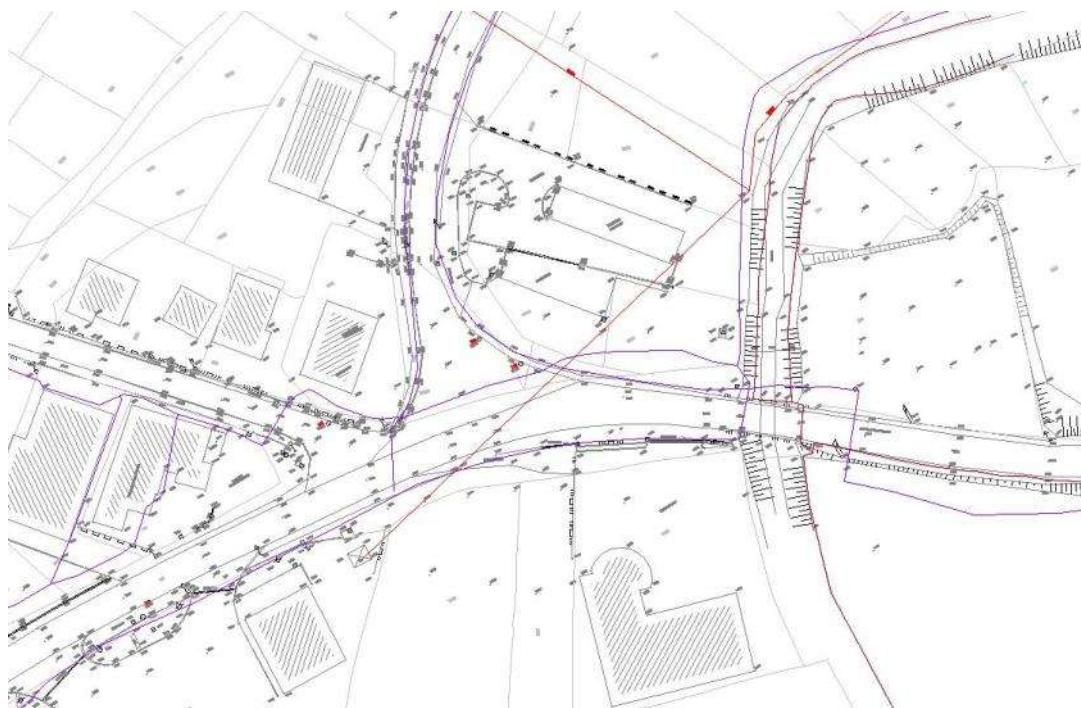
³ "Obrazloženje Studije opravdanosti za program modernizacije magistralnih cesta u FBiH", IPSA Institut Sarajevo, 2014.

4. OPIS PROJEKTA

Na lokaciji raskrsnice „Mala Lisa“ magistralna cesta M-4.2 je povezana sa dvije lokalne saobraćajnice. Prema podacima prikazanim u poglavlju 3.1. Cestovna sigurnost i podaci o prometu, ova lokacija je označena kao crna tačka.

Spoj postojećih gradskih ulica na magistralnu cestu M-4.2 nije adekvatan s obzirom na velik broj nesreća.

Slika 4: Postojeće stanje predmetne raskrsnice

Izvor: Glavni projekat, Divel, 2016

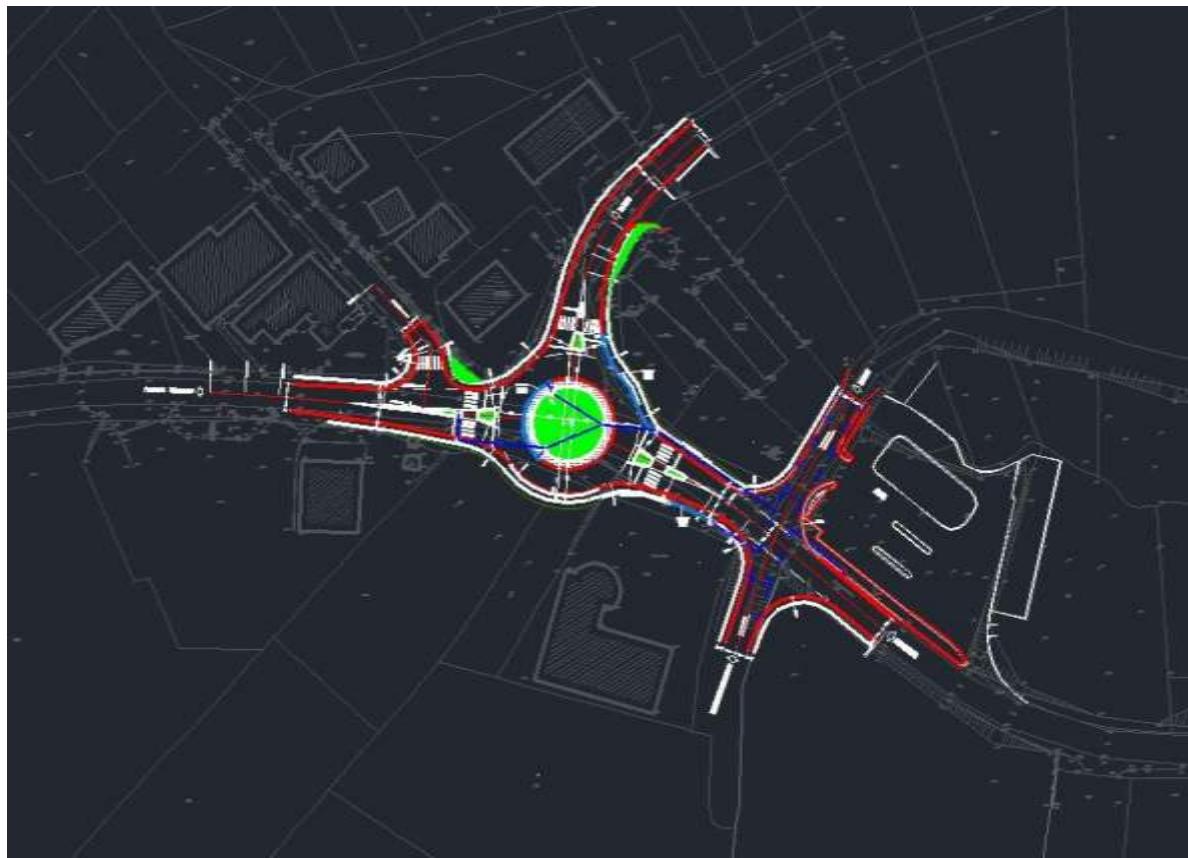
U okviru projektnog zadatka predviđeno je riješenje projektovano kao kružna raskrsnica. Zbog gustine izgrađenosti u blizini predmetne raskrsnice, varijantno riješenje je jednosmjerna kružna raskrsnica.

Postavljena je kružna raskrsnica na osovini magistralne ceste, a krakovi rotora su prilagođeni kružnom toku.

Jedna od gradskih ulica (25. Novembar) ima uzdužni pad od 4,82%, te je na ovom mjestu zabranjeno lijevo skretanje. Na osovini kraka prema Velikoj Kladuši postavljena je „barijera“ u obliku „dva spuštena“ ivičnjaka kako bi se dodatno obezbjedila zabrana lijevog skretanja.

Poprečni pad cijelog rotora je 1,0 % u pravcu Srbljana, dok postojeće saobraćajnice odgovaraju projektnom rješenju.

Slika 5: Glavni projekat predmetne raskrsnice

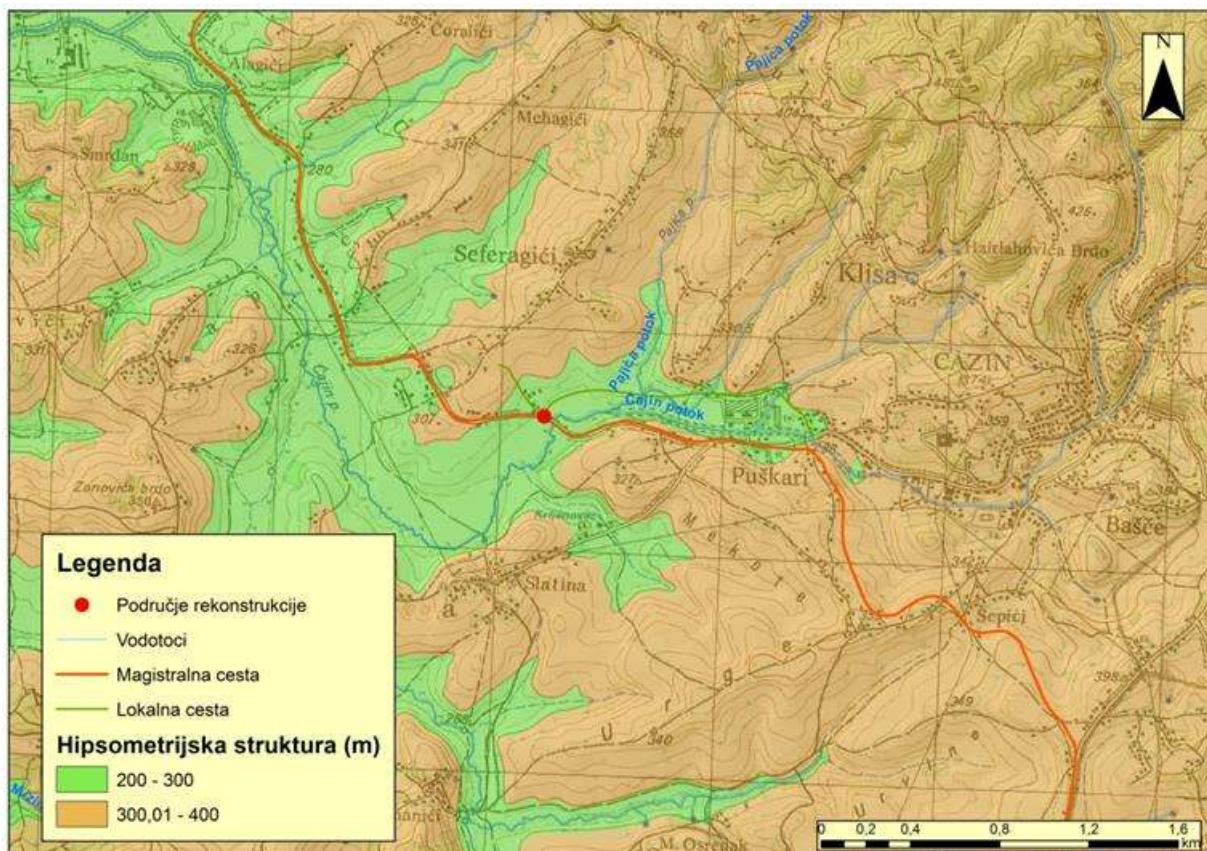
Izvor: Glavni projekat, Divel, 2017

5. ZNAČAJKE OD POSEBNOG INTERESA

5.1. GEOGRAFSKE KARAKTERISTIKE

Teren na kojem će se vršiti rekonstrukcija je uglavnom ravničarski do blago nagnut. S obzirom na to i nadmorske visine na širem području su relativno niske, te se kreću u rasponu od 280 do 350 metara nadmorske visine, što je i vidljivo na sljedećoj slici. Što se tiče stratigrafsko – petrografske građe može se reći da na samom području rekonstrukcije preovladavaju stabilne i dobro vodopropusne stijene.

Slika 6: Geografska karta šireg područja Projekta

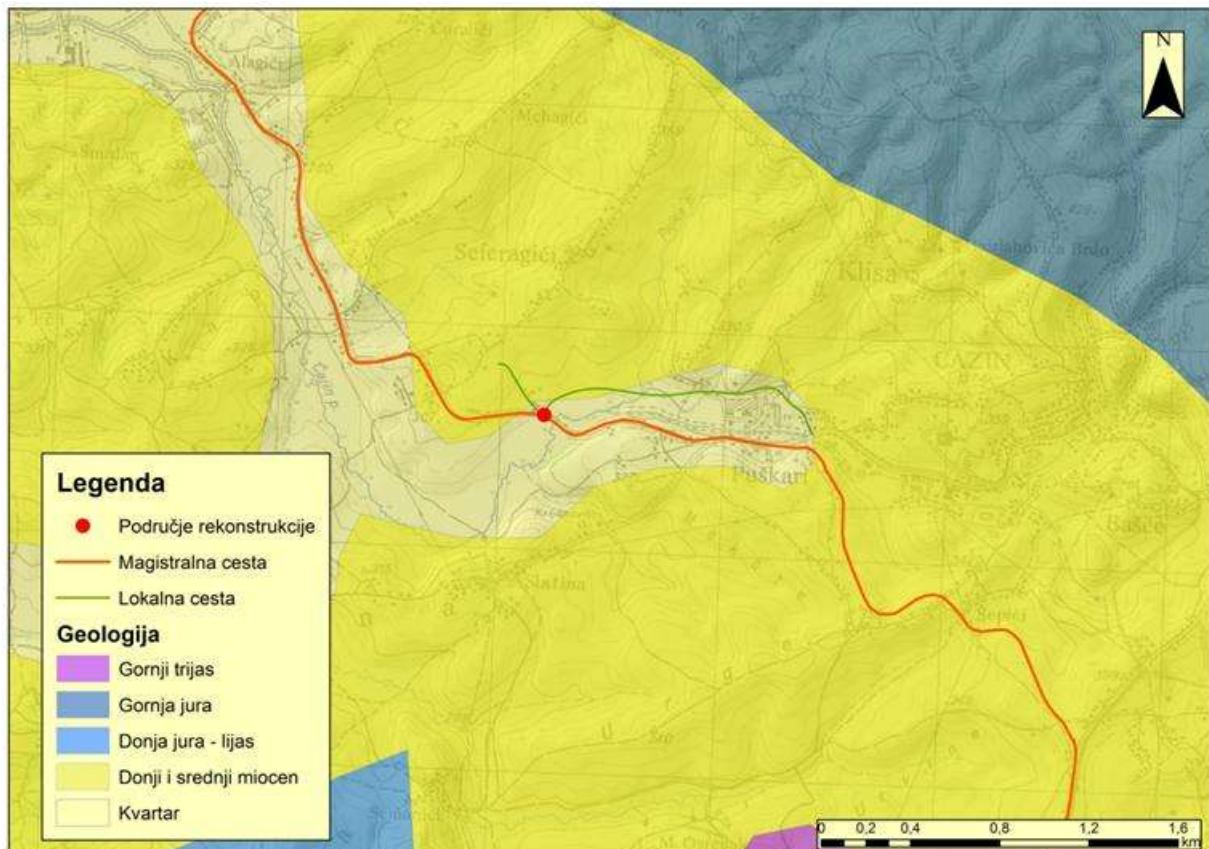

Izvor: JP Ceste FBiH

Geološka građa šireg područja odlikuje se neogenim stijenama iz perioda donjeg i srednjeg miocena. Mogu se izdvojiti bazaltni konglomerati i breče. Oni se protežu u obliku uskog isprekidanog pojasa, čija širina jako varira. Konglomerati su krečnjački, ponekad dobro uslojeni. Izgrađeni su najčešće iz krečnjačkih ili dolomitnih valutica mezozojske starosti. Na nekim lokalitetima konglomerati nedostaju, pa su razvijene samo breče. U gornjim dijelovima breče i konglomerati se izmjenjuju s krečnjačkim pješčenjacima i vapnencima.

Pored nabrojanog, na samom području rekonstrukcije zastupljeni su i barski sedimenti kvartarne starosti koji se nalaze i uz vodotoke u blizini predmetnog područja. Sastoje se iz raznobojnih dosta onečišćenih glina, koje su prekrivene debelim slojem humusa i obrasle travom ili močvarnim biljem.

Slika 7: Geološka građa šireg područja projekta

Izvor: Prostorni plan Unsko – sanskog kantona 2012.-2032.

5.2. KLIMATSKE KARAKTERISTIKE

Klima nekog područja se determiniše termičkim i pluviometrijskim režimom, te je zbog toga neophodno izvršiti definisanje osnovnih njegovih parametara, pomoću klimatološkog monitoringa, te izvršiti detaljnu analizu istih. Na ovom području je formiran umjereno – kontinentalni tip ili umjereno topli i vlažni tip klime (Cfb po Koppenu) što se može i zaključiti iz analize termičkog i pluviometrijskog režima.

Na meteorološkoj stanicici Cazin, koja je najbliža lokaciji rekonstrukcije, prosječna višegodišnja temperatura zraka iznosi $9,5^{\circ}\text{C}$. Najtoplij i mjesec je juli sa prosječnom višegodišnjom temperaturom zraka od $19,2^{\circ}\text{C}$, a najhladniji je mjesec januar kada prosječna višegodišnja temperatura iznosi $-1,4^{\circ}\text{C}$.

- Tabela 2. Prosječne temperature i količine padavina za višegodišnji period (1961.-1990.)

Mjesec	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Pros./Sum
Temperatura (°C)	-1,4	0,9	4,2	9,5	14	17,5	19,2	18,7	15,1	10	5,8	0,8	9,5
Padavine (mm)	85	72	85	110	99	129	102	110	88	105	134	94	1213

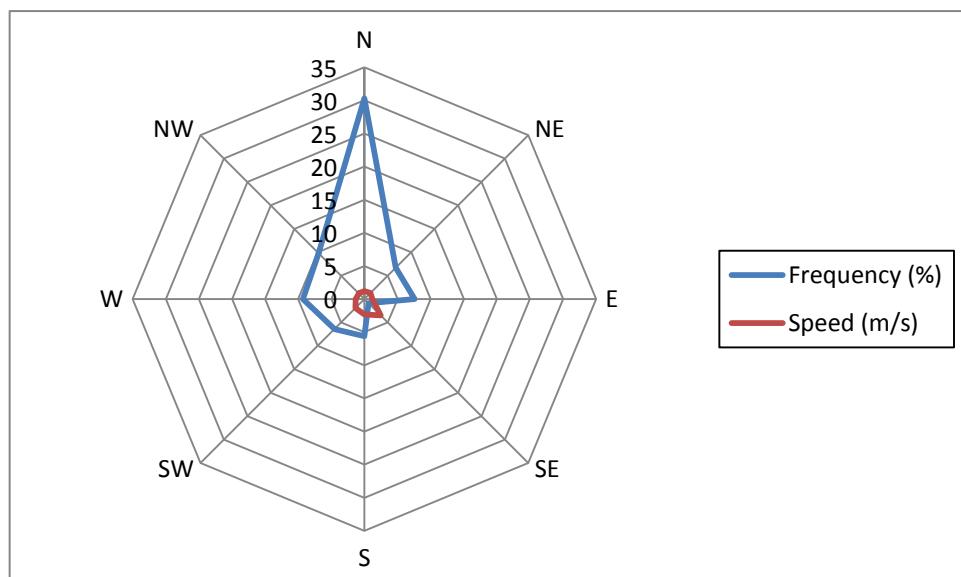
Prosječna količina padavina mjerena na istoj meteorološkoj stanici, tokom višegodišnjeg razdoblja iznosi 1213 mm tokom godine. Najkišovitiji je mjesec novembar, kada se prosječno izluči 134 mm padavina. Najmanje padavina se izluči u februaru koji je najsušniji mjesec i to svega 72 mm prosječno. Godišnji kišni režim ovog područja pripada vantropskom pluviometrijskom režimu i to kontinentalnom.

- Tabela 3. Prosječne čestine i brzine vjetrova za višegodišnji period (1961.-1990.)

Pravac	C	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW
Čestina (%)	23,4	30,3	6,7	7,6	0,9	5,6	6,4	9,3	9,8
Brzina (m/s)	-	1,2	1,3	1,2	3,5	2,3	1,9	1,3	1,2

Dominantni vjetrovi dolaze iz pravca sjevera, a prisustvo zapadnog vjetra je izuzetno često. Tišine su prisutne otprilike četvrtinu ukupnog vremena. Najveće brzine imaju vjetrovi iz pravca sjeveroistoka i sjevera.

Slika 8. Ruža vjetrova sa MS "Cazin"

Izvor: Prostorni plan Unsko – sanskog kantona 2012.-2032.

5.3. KVALITET ZRAKA

Ne postoje indikativna mjerena kvalitete zraka konkretno za ovu lokaciju, kao ni za Grad Cazin. Može se reći da je zrak na lokaciji na kojoj će se vršiti rekonstrukcija najviše pod uticajem zagađenja koja dolazi od prometa same magistrale. Također, zrak je tokom zimskog perioda opterećen polucijom koja dolazi iz individualnih ložišta i manjih kotlovnica, iz objekata koji se nalaze u blizini predmetne lokacije na kojoj će se vršiti rekonstrukcija. Ostalih većih zagađivača zraka poput industrijskih postrojenja u blizini ove lokacije nema.

Na temelju geografskih uvjeta i činjenice da u blizini nema nekih značajnijih onečišćivača, može se smatrati da je kvaliteta zraka dobra. Izvođač radova je u obavezi da izvrši bazna istraživanja vezana za kvalitet zraka prije početka radova.

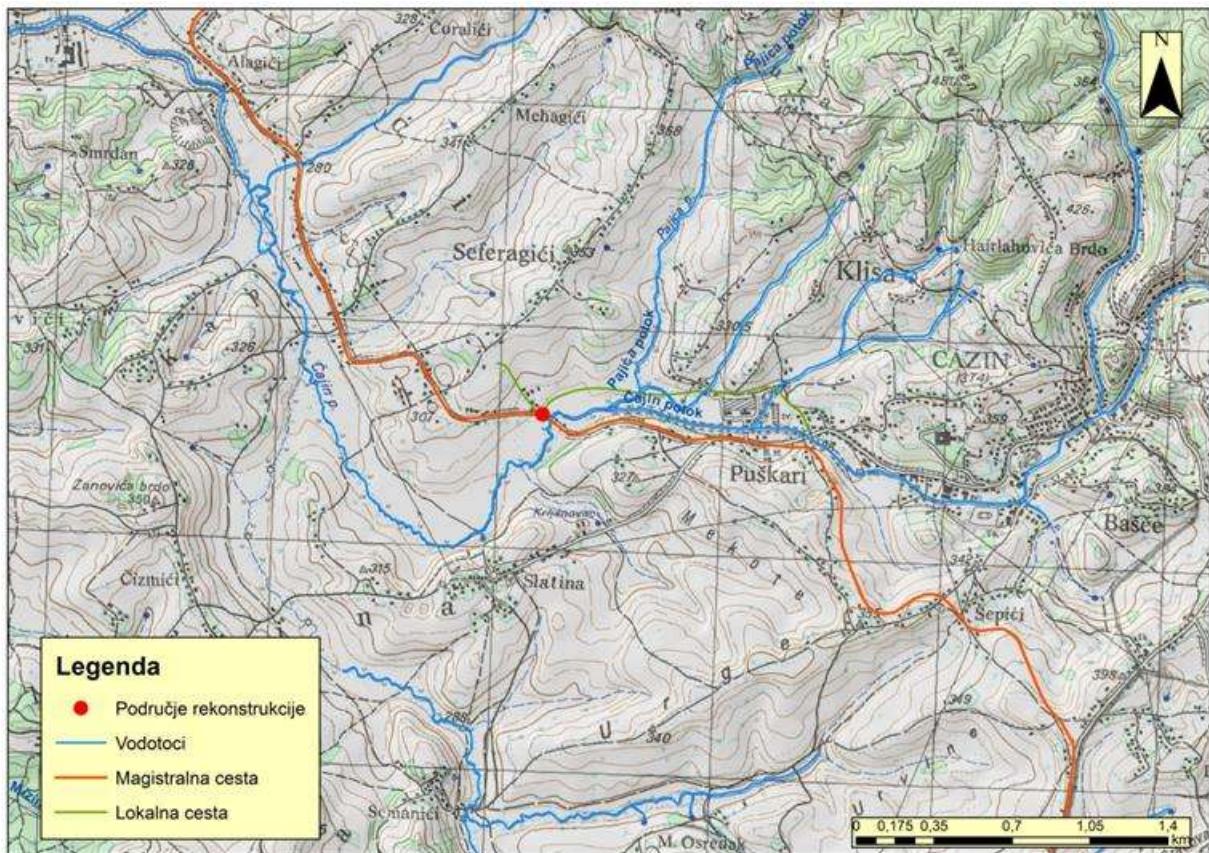
5.4. VODE I KVALITET VODE

Na širem području nema značajnijih većih vodotoka. Od površinskih tokova u neposrednoj blizini lokacije se nalazi Čajin potok koji protiče ispod mosta koji će se također rekonstruisati ovim projektom. Čajin potok se nakon 9,8 km toka ulijeva u rijeku Mutnicu na području naselja Čoralića.

Pored Čajinog potoka u blizini se nalazi još nekoliko manjih potoka poput Pajića potoka, koji se ulijeva u Čajin potok oko 450 metara uzvodno od područja rekonstrukcije.

Na ovim potocima se ne vrši monitoring kvaliteta voda, ali se može reći da su ugroženi ljudskim aktivnostima poput saobraćaja, poljoprivrede, nesanitarnim odlaganjem otpada i ispuštanjem neprečišćenih otpadnih voda iz stambenih objekata u blizini. Izvođač radova je u obavezi da izvrši bazna mjerena vezana za monitoring kvalitete vode prije početka radova.

Slika 9: Hidrografska karta šireg područja projekta

Izvor: JP Ceste FBiH

5.5. BUKA

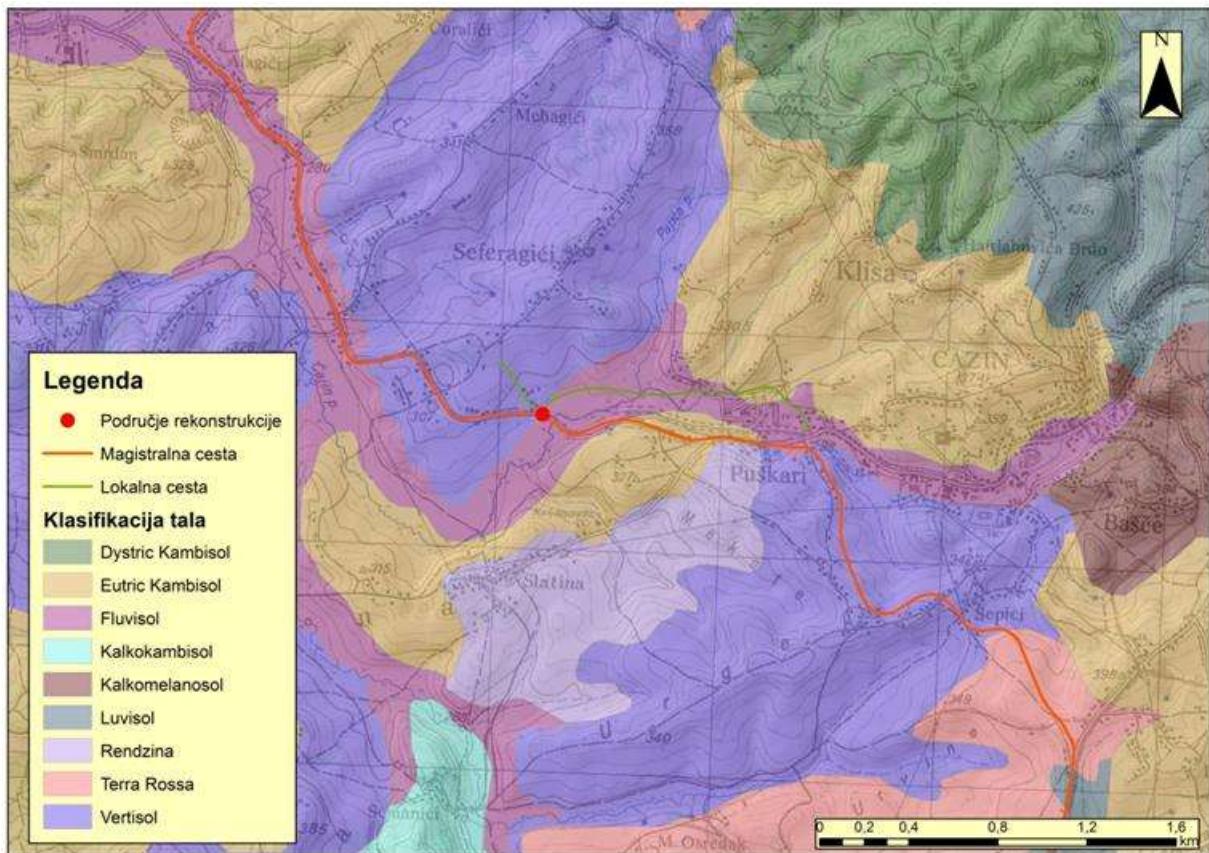
U blizini projektnog područja nije bilo mjerena razine buke, tako da ne postoje osnovni podaci o utjecaju buke na okoliš. Glavni izvor buke na ovom području je cestovni promet.

U blizini predmetnog raskrižja se nalaze većinom objekti poslovne (trgovine, benzinske pumpe i slično) i stambene namjene koji su izloženi prometnoj buci i koji prema zakonu o zaštiti od buke spada u V zonu gdje su dozvoljeni nivoi buke 65 dBA za dan i 60 noć.

5.6. ZEMLJIŠTE I NAČIN KORIŠTENJA ZEMLJIŠTA

Na samom području projekta zastupljena su fluvijalna tla u vidu fluvisola koji predstavljaju aluvijalno – deluvijalna tla. Pored njih, na širem području nalazimo i automorfnia tla poput vertisola, eutričnih kambisola, rendzina te distričnih kambisola.

Slika 10: Pedološka karta šireg područja projekta

Izvor: Prostorni plan Unsko – sanskog kantona 2012.-2032.

U neposrednoj blizini Projekta dominantna namjena zemljišta je građevinska i predstavljena je kroz privredne i stambene objekte individualnog i kolektivnog načina stanovanja (stanovi). Od javnih objekata u blizini se nalazi srednja škola udaljena oko 350 metara od raskrižja.

Slika 11: Način korištenja zemljišta na širem području projekta

Izvor: JP Ceste FBiH

5.7. FLORA I FAUNA

S obzirom da je područje na kojem će se vršiti rekonstrukcija uglavnom urbanizirano, u bližem posmatranom području nema reliktnih niti ugroženih biljnih ili životinjskih vrsta o kojima bi trebalo voditi računa. Potrebno je samo obratiti pažnju tokom izvođenja radova na prolijevanje opasnih materija odnosno mogućnosti njihovog dospijevanja u Čajin potok, a dalje i u rijeku Mutnicu i njezin biljni i životinjski svijet. Međutim, Izvođač radova je u obavezi da angažuje biologa da izvrši pregled lokacije za bazna istraživanja prije početka radova.

5.8. ZAŠTIĆENA PODRUČJA

Lokacija ovog Projekta ne nalazi se unutar nekog područja pod određenim vidom zaštite prema Prostornom planu FBiH i Prostornom planu Unsko – sanskog kantona. Na promatranom području također nema niti zabilježenih arheoloških nalazišta.

5.9. STANOVNIŠTVO I NASELJA

Grad Cazin nalazi se na sjeveru Unsko – sanskog kantona. Prema Strategiji razvoja općine Cazin iz 2013. godine, u Cazinu živi 62.468 stanovnika. Gustina stanovništva iznosi 175 stanovnika na km², što ga čini gusto naseljenim područjem u odnosu na ostatak zemlje.

Predmetna raskrsnica nalazi se u blizini centra Cazina, te povezuje zapadni i sjeverni dio općine sa centrom. Predmetna raskrsnica "Mala Lisa" nalazi se u predgrađu Cazina sa pretežno prizemnim, jednospratnim i dvospratnim kućama u blizini. Izuzetak je jedna nova stambena zgrada koja upućuje na ubrzanu urbanizaciju ovog područja. U neposrednoj blizini predmetne raskrsnice nalazi se jedna apoteka i dvije benzinske pumpe (Slika 12). Ostale komercijalne aktivnosti koncentrisane su u gradskom centru, koji se nalazi cca. 3 kilometra istočno od područja rekonstrukcije.

Najbliža osnovna škola nalazi se oko 1 km od raskrsnice, a najbliža srednja škola je u neposrednoj blizini na oko 300 metara od raskrsnice. Većina stanovništva u projektnom području radi i gravitira gradu Cazinu. Važnost raskrsnice za lokalno stanovništvo se ogleda u tome da je ona najbrži i najprikladniji način za stanovnike sjevernog i zapadnog dijela općine da dođu do administrativnog, zdravstvenog, obrazovnog centra, grada Cazina. Osim toga, planirana rekonstrukcija raskrsnice bi doprinijela poboljšanju sigurnosti pješaka, uključujući i djece koja u velikoj mjeri prelaze raskrsnicu svaki dan na putu prema školi.

Slika 12: Odaljenosti od predmetne raskrsnice

Izvor: JP Ceste FBiH

6. OPIS MOGUĆIH UTJECAJA ZA VRIJEME PRIPREMNIH RADOVA, IZVOĐENJA RADOVA, TE KORIŠTENJA I ODRŽAVANJA

6.1. UTJECAJI ZA VRIJEME PRIPREMNIH RADOVA

Socio-ekonomski utjecaji

Eksproprijacija prije početka radova: Projekat rekonstrukcije raskrsnice je dio integriranog Akcionionog plana preseljenja (RAP) za 9 pod-projekata koji je javno objavljen u martu 2016. Kao što je objašnjeno u integriranom RAP-u manji dijelovi od 11 privatnih i 11 javnih površina, biće ekspropriisano. Područje pod utjecajem na svakoj od 11 parcela u privatnom vlasništvu je manji od 10 % od ukupne površine zemljišta.

- Tabela 4: Izvod iz popisa RAP-a (inventor zahvaćenih privatnih parcela)

Lokacija (dionica)	Katastarska općina	Broj parcele	Tip utjecaja	Kategorija	Ukupna površina parcele (m ²)	% koji je pogoden
Mala Lisa (Skokovi-Srbljani)	CAZIN - ĆORALIĆI	658/2	Dio zemljišta	Zemljište	1920	10%
		658/3	Dio zemljišta	Zemljište	755	8%
			Dio zemljišta	Zemljište	1660	
		1978	Dio zemljišta	Zemljište	365	5%
		1966/4	Dio zemljišta , ograda	Zemljište	3102	3%
		1996	Dio zemljišta	Zemljište	819	1%
		1979/2	Dio zemljišta	Zemljište	500	5%
		1997/11	Dio zemljišta	Zemljište	837	1%
		1970/2	Dio zemljišta , ograda	Zemljište	2175	1%
			Dio zemljišta	Zemljište	1660	
	CAZIN - SLATINA	354	Dio zemljišta	Zemljište	7897	3%
	CAZIN - ĆORALIĆI	1979/21	Dio zemljišta	Zemljište	361	5%
		1979/6	Dio zemljišta	Zemljište	347	8%

6.2. UTJECAJ ZA VRIJEME IZVOĐENJA RADOVA

Uticaj na kvalitet zraka

Izduvni gasovi – Mašine koje se koriste za vrijeme izvođenja radova i zastoji u prometu će dovesti do povećanja emisije izdovnih gasova kao što su SO₂, CO₂, CO, NO_x i Pb.

Generiranje prašine – najznačajniji polutanti su čvrste čestice (PM10 i PM2,5). Mogući izvori stvaranja prašine uključuju radove rušenja, aktivnosti pripreme gradilišta, rukovanje građevinskim materijalima kao što su šljunak, pjesak, asfalt, cement i sama gradnja. Širenje ovog zagađenja ovisit će od vremenskih uslova (jačina vjetra i padavine). Ovaj utjecaj nije značajan, privremen je i lokalnog karaktera.

Uticaj na jačinu buke i vibracije

Emisije buke vjerojatno će se pojaviti tokom pripreme gradilišta. Mogući izvori buke su: aktivnosti na pripremi gradilišta kao što su izrezivanje postojećeg betona i frezanje asfalta, korištenje alata i opreme, montaža građevinskih materijala na gradilištu; istovaranje građevinskih materijala kao što su šljunak, pjesak, asfalt itd. i uopšte rad mašina za gradnju.

Uticaj na kvalitetu površinskih voda

Moguća kontaminacija vode– Mogući izvori onečišćenja vode su: radovi rušenja, rukovanje s opasnim tvarima (npr. beton, asfalt, hemikalije i boje), neodgovarajuće rukovanje otpadom, oštećenje tekućeg i krutog materijala što može dovesti do propuštanja maziva i goriva (povećano zamućenje, unos masnoća i ulja), itd. Ovi uticaji se mogu izbjegći radeći pažljivo i poštujući pravila gradnje definisana u ovom ESMP, tako da gradnja nebi imala značajan negativan uticaj na vodu.

Uticaj na kvalitet zemljišta

- Zbijanje tla uslijed rada teških mašina (vozila i oprema za izvođenje radova),
- Nekontrolisano (odlaganje i upravljanje) i netretirano odlaganje odpada može biti najveći uzročnik onečišćenja.

Utjecaj na biološke i prirodne resurse

Zagađenje Čajinog potoka, a posljedično i rijeke Mutnice, te zagađenje tla sa opasnim supstancama (gorivo i mazivo u slučaju izljevanja) može uticati na bioraznolikost rijeka i tog područja.

Uticaj na zaštićena područja

Predmetni projekat se ne nalazi na nekom postojećem ili planirano zaštićenom području .

Uticaj na vrijednost krajolika

Parcijalni uticaji na krajolik se mogu očekivati za vrijeme pripremnih i građevinskih radova uzrokovanih prisustvom ljudi i opreme. Ovi uticaji su privremeni i beznačajni.

Uticaj na sigurnost prometa i tok prometa

Prometne gužve i zastoji na cesti tokom izvođenja radova će se povećati na magistralnoj cesti M-4.2.

Neće doći do potpune obustave prometa za vrijeme izvođenja radova na projektu.

Za vrijeme izvođenja radova očekuju se veće neravnine na terenu, uključujući iskope, nasipanja i privremene deponije materijala.

Stanovništvo i uticaj sigurnosti

U skladu sa dosadašnjom praksom neće bit postavljen kamp za smještaj radnika. Svi radnici će biti prisutni na gradilištu u toku radnog vremena. Uticaj radnika na lokalnu zajednicu je minimalan.

Blizina gradilišta: sigurnosni uticaji koji se mogu pojaviti zbog blizine gradilišta uključuju:

- Jačina buke koja može uticati na zdravlje stanovnika
- Nezakoniti ulazak na gradilišta lokalnim stanovništvom (djeca)
- Rekonstrukcija može takođe dovesti do usurpacije dijela zemljišta sa neadekvatnim tretiranjem otpada (slučajno izljevanje nekontrolisanog i netretiranog otpada, čvrstog otpada od radnika na gradilištu) to može biti štetno za lokalno stanovništvo.

Društveno eonomski uticaj

Privremena ekspropriacija i štete na privatnim posjedima Do sada nije utvrđeno da će biti potrebno privremeno otkupiti privatno zemljište kako bi se formiralo gradilište za mašine i neophodni materijal. Očekuje se da zemlja u vlasništvu Investitora bude iskorištena za ovu svrhu.

Ukoliko se naknadno utvrdi da je potrebno privremeno koristiti dio privatnih parcela, ovo će biti dogovorenog sa vlasnicima zemlje, a naknada će biti dogovorenog u skladu sa RPF-om i integrisanim RAP-om prije nego se uđe u posjed.

Ograničenje pristupa: Ne očekuje se otežan pristup za obližnje stambene objekte ili neke druge objekte za vrijeme izvođenja radova.

Nova radna mjesta i uticaji na lokalne firme (pozitivan): Očekuje se da će se stvoriti nove poslovne prilike za lokalne firme kao što su prijevoznici, dobavljači i druge uslužne usluge. Očekuje se da će projekat pozitivno utjecati na mogućnost zapošljavanja na lokalnom nivou otvaranjem novih radnih mjesta tokom izgradnje raskrsnice. Ovaj utjecaj smatra se kratkoročnim i malim zbog malog obima građevinskih radova.

Uticaj na životne uvjete u lokalnim zajednicama

Sljedeći uticaji za vrijem gradnje su mogući

- Prekidi u odvijanju saobraćaja,
- povećanje buke,

- neodgovarajuće odlaganje građevinskog otpada,
- kratkoročni prekidi u opskrbi vodom i električnom energijom, telefonskim i internetskim vezama, skupljanju otpada, redovnom javnom prijevozu, isporuci pošte.
- Potencijalnu opasnost predstavlja blizina gradilišta.
- lokalne firme mogu biti pogođene uslijed kasnih isporuka dobara i proizvoda. Uticaj je kratkoročan i nizak zbog kratkog vremena izvođenja radova.

6.3. UTJECAJI ZA VRIJEME KORIŠTENJA I ODRŽAVANJA

Kako raskrsnica već postoji, ne očekuje se novi negativan uticaj na okoliš, niti pogoršanja potojećih negativnih uticaja za vrijeme korištenja i održavanja.

6.4. POZITIVNI UTJECAJI

Provedba projekta će imati pozitivne uticaje na kvalitetu života lokalne zajednice. Postoji nekoliko mogućnosti koje su otkrivene u projektu:

- Poboljšanje sigurnosti vozača zbog ispravke nesigurnih elemenata raskrsnice, te poboljšanje vidljivosti;
- Povećanje sigurnosti prometa gradnjom odvojene pješačke staze duž cijele raskrsnice;
- Efikasniji i sigurniji saobraćajni system: smanjenje vremena putovanja, niži broj saobraćajnih nesreća, niži troškovi održavanja i upravljanja;
- Unaprijeđenje transportnog sistema i pristupačnosti;
- Razvijanje cestovne infrastrukture sa poboljšanjem uslova za priključenje i isključenje;
- Koristi za vozače i korisnike javnog prevoza poboljšanjem prometne povezanosti i povećanjem kapaciteta;
- Smanjenje zagušenja prometa, povećanjem protoka vozila; povećanje brzine i kvalitete putovanja;

6.5. MJERE POBOLJŠANJA

- Tabela 5: Mjere poboljšanja

Utjecaj	Mjere poboljšanja	Procjena troškova (US\$)		Institucionalna odgovornost	
		Operativni	Implementacija	Operativni	Implementacija
Promet	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bolji protok prometa povećanjem brzine; ▪ Smanjenje vremena putovanja i troškova rekonstrukcijom kružne raskrsnice; ▪ Poboljšanje stanje ceste i sigurnosti prometa; ▪ Poboljšanje sigurnosti pješaka gradnjom pješačkih staza 	-	-	Izvođač	JP Ceste FBiH
Socio-ekonomski	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nove poslove i poslovne mogućnosti za lokalne građevinske radnike i firme, ▪ Poboljšanje lokalne komunikacije prema centru Cazina 	-	-	Izvođač	JP Ceste FBiH
Zrak	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Usljed izgradnje kružnog toka biće manje saobraćajnih zagušenja, što znači da će se emisije zagađivača iz saobraćaja smanjiti, a to će rezultirati boljom kvalitetom vazduha; 	Uključeno u građevinske radove	Uključeno u nadzor	Izvođač	JP Ceste FBiH

7. MJERE UBLAŽAVANJA

Svrha ovog ESMP je utvrđivanje mjera ublažavanja povezanih s uticajima na okoliš koje su identificirane za ovu projektnu aktivnost. Mjere ublažavanja uključene su u ovaj odjeljak i sažete u Tabeli 6. Ovo poglavlje uključuje i opće odredbe i mjere ublažavanja koje će angažirani izvođač za rekonstrukciju morati poštivati i/ili obavljati. Zahtjevi koje Izvođač treba slijediti, osim odredbi ESMP, bit će navedeni u nizu planskih dokumenata (planova) koji će izraditi izvođač prije početka radova. Razvoj takvih dokumenata omogućit će prilagodbu mjera ESMP na temelju potencijalnih novih saznanja na licu mjesta, kao rezultat javnih konsultacija ili izradom baznih mjerena.

U sklopu Tenderske dokumentacije (TD) za izvođača, JP Ceste FBH će zahtijevati da Izvođač podnese plan organizacije gradilišta (CSOP), koji će naznačiti određene zahtjeve, kako za dovršenje radova tako i za provedbu mjera ublažavanja.

CSOP se sastoji od slijedećih elemenata:

- (i) Opis pripremnih radova i opis organizacije lokacije tokom i nakon izgradnje (projekt pristupnih cesta, gradilišnih cesta, manipulativnih i parkirnih mjesta, raspored instalacija, projektiranje i organizacija privremenih građevinskih objekata, sanacija terena po završetku radova). Ovaj dio CSOP-a mora sadržavati tehnički opis, proračun i grafičke priloge te BoQ (predmjer radova).
- (ii) Tehnološka shema (mjesto i rad skladišta i odlagališta materijala, mjesto održavanja mehanizacije, odlagališta za posebne vrste otpada, skladištenje opasnih i štetnih tvari). Ovaj dio CSOP-a mora sadržavati tehnički opis, proračun i grafičke priloge te BoQ (predmjer radova).
- (iii) Elaborat sigurnosti (Elaborat zaštite na radu i Elaborat o zaštiti od požara i eksplozija), koji će, prema odredbi ovog ESMP, uključiti Plan upravljanja u slučaju nesreća (MPCA); i
- (iv) Praktični plan provedbe ESMP i, između ostalog, detaljan Plan upravljanja otpadom (WMP).

Dodatni zahtjev za Izvođača, kako je predviđeno ovim ESMP, jest izraditi i podnijeti detaljan Plan upravljanja prometom (TMP) 30 dana prije početka radova (u skladu s Dodatkom 4. Upravljanje sigurnošću prometa na cestama OUOD -a). TMP također uključuje upravljanje prometom prema sezoni, naročito pokušavajući minimizirati učinke tokom ljetnih mjeseci u kojima je promet na ovom području izuzetno visok.

U okviru projekta, JP Ceste FBH je pripremilo je Okvir politike preseljenja (RPF) koji pojašnjava principe eksproprijacije/preseljenja zemljišta i naknade, organizacijskih

aranžmana i postupaka planiranja akvizicije / preseljenja zemljišta. RPF služi kao vodič za pripremu RAP-a koji je potreban ukoliko na projektu postoji potreba za otkup zemljišta. Ovaj pod projekat je uključen u Integrisani RAP, usaglašen i objavljen u februaru 2016.

7.1. MJERE UBLAŽAVANJA PRIJE POČETKA RADOVA

7.1.1. Izvođač radova

JP Ceste FBH će osigurati kroz ugovorne odredbe da se građevinska djelatnost obavlja bez opasnosti po zdravlje i sigurnost svih radnika i lokalne zajednice. Stoga će Izvođač planirati, koordinirati, nadzirati i pratiti poduzete aktivnosti kako bi učinkovito smanjili rizike koji se pojave tokom rada.

ESMP je sastavni dio TD (tenderske dokumentacije) i Ugovora za izvođenje radova. Izvođačeva obaveza je je uključiti provedbu mjera zaštite okoliša i socijalne zaštite u ukupne troškove.

Izvođač će morati dati kratku izjavu koja potvrđuje da:

- Su uvjeti ESMP procijenjeni i uključeni u cijenu ponude,
- Izvođač radova ima kvalificiranu i iskusnu osobu u Izvođačevom timu koja će biti odgovorna za ispunjenje zahtjeva zaštite okoliša i društvene odgovornosti ESMP.
- Izvođač će se pridržavati važećih zakona BiH i FBiH, EU standarda i zahtjeva Svjetske banke, uključujući relevantne operativne politike, ovog ESMP, OUOD-a (ESMF-a) i Smjernica za zaštitu okoliša, zdravlje i sigurnost, gdje je to primjenjivo.

Sljedeći ugovorni uvjeti primjenjuju se na Izvođače radova koji su zaposleni od strane JP Ceste FBH:

- Izvođač će morati pripremiti CSOP specifičan za određenu lokaciju u skladu sa zahtjevima ovog ESMP. Prije dostavljanja ugovora i potpisivanja, svi dostavljeni CSOP-ovi će službeno pregledati JP Ceste FBH.
- Izvođač će dostaviti službena pisana izvješća JP Ceste FBH u skladu sa zahtjevima iz ESMP-a koji je dio ovog dokumenta;
- JP Ceste FBH je odgovorno za upoznavanje svih Izvođača radova, podgovarača i osoblja koje rade na Projektu na sadržaju i odredbama ovog ESMP i svim kaznama koje proizlaze iz neusklađenosti s njima;
- Izvođač je odgovoran za obavještavanje JP Cesta FBH odmah nakon primitka bilo kakvih žalbi ili pritužbi, kao i odmah nakon utvrđivanja i provedbe svih korektivnih radnji. Izvođač će obavijestiti podnositelja žalbe o mehanizmu za rješavanje

pritužbi. Sve pritužbe će biti registrirane u Centralnom odjelu za povratne informacije (CFD) i prijavljene u Centralni registar pritužbi. Izvođač će popuniti obrasce za podnošenje pritužbe navedene u Dodatku 2. ovog ESMP-a na redovnoj osnovi, u mjesecnim razmacima, dostavitiće mjesečna izvješća izvođaču.

- Izvođač će mjesečno dostavljati izvješaje o upravljanju i praćenju radnih uvjeta direktnih i indirektnih radnika na gradilištu i osigurati postojanje sistema za praćenje usklađenosti s radnim, zdravstvenim i sigurnosnim standardima.

Izvođač mora:

- osigurati da svi radnici moraju biti u skladu sa svim državnim / federalnim zakonima o radu i zdravlju i sigurnosti, kao i svim drugim relevantnim standardima, uključujući smjernice EHS. Svjetske banke i bit će odgovoran ako ih ne zadovolji,
- će biti odgovoran za sve aktivnosti poduzete od njegovih kooperanata (podizvođača),
- održavat će redovitu učinkovitu dvosmjernu komunikaciju sa svim zaposlenicima, razmjenjivati informacije i pomagati odmah u rješavanju nepredviđenih problema.
- razmjenjivati informacije i zahtijevati sve planove podizvođača koji se bave povezani s njihovim radnim aktivnostima.

Predložene mjere ublažavanja mjera će biti dodane u tenderskoj dokumentaciji i u ugovor sa Izvođačem. ESMP je sastavni dio programa rada i kao takav će biti dostavljen Izvođaču.

Tokom faze izgradnje, Izvođači će dodijeliti odgovornost nadgledanja svakodnevnog usklađivanja sa ESMP-om starijim članovima osoblja. Izvođači će biti odgovorni za provedbu svih mjera uključenih u SS ESMP za sve aktivnosti poduzete u smislu ugovora o izgradnji (uključujući rad podizvođača). Usklađenost Izvođača s tim mjerama ocjenjuje tim za nadzor nad izvođenjem radova koji imenuje JP Ceste FBiH, u skladu s Uredbom o uređenju gradilišta, obaveznoj dokumentaciji na gradilištu i učesnicima u građenju FBiH.

7.1.2. Eksproprijacija i nedobrovoljno preseljenje

Projekat rekonstrukcije raskrsnice je dio integralnog plana preseljenja Akcioni plan preseljenja (RAP) za 9 pod-projekata koji su javno predstavljeni i objavljeni u martu 2016. Kao što je prikazano u integriranom RAP-u, manji dijelovi od 11 privatnih i 11 javnih površina će biti eksproprijsano.

Kompletna eksproprijacija će se vršiti u skladu sa zakonodavstvo FBiH (prije sve Zakona o eksproprijaciji FBiH) i zahtjeva određenih u WB OP 4.12 o nedobrovljnom preseljenju i integrisano RAP-u.

Svi vlasnici, okupanti i korisnici ugrožene imovine u trenutku presjeka (cutt-off date), bez obzira da li su sa potpunim pravom vlasništva ili bez, imaju pravo na kompenzaciju ili pomoć koja će biti određena u integrisanom RAP-u.

Sva kompenzacija mora biti isplaćena u skladu sa odredbama utvrđenim u ARAP-u i Okviru politike preseljenja (RPF). Kompenzacija će se uvijek izvršiti prije ulaska u posjed na zemljištu od strane korisnika eksproprijacije. Zemljište se ne može fizički oduzeti (npr. bilo kakvi građevinski ili neki drugi radovi ne mogu početi) prije nego što se kompenzacija ne isplati pogodjenim licima.

Sve pogodjene osobe biće informisane, smisleno konsultovane i ohrabrene da učestvuju u toku razvoja i implementacije ARAP-a i procesa eksproprijacije, u skladu sa zahtjevima za objavu informacija i konsultacije utvrđene u RPF-u.

Pored navedenog, efikasan mehanizam za pritužbe je na raspolaganju, a on služi za prikupljanje i blagovremeno reagovanje na specifične pritužbe vezane za kompenzaciju i preseljenje od strane pogodjenih lica. Mehanizam za pritužbe je detaljnije opisan u poglavljju 10.2.1 u ovom ESMP-u.

7.2. MJERE UBLAŽAVANJA ZA VRIJEME IZVOĐENJA RADOVA

7.2.1. Upravljanje zaštitom okoliša

Tokom faze izgradnje, Izvođač će dodijeliti odgovornost nadgledanja svakodnevne usklađenosti s ESMP-om vodećem inženjeru.

Izvođač će biti odgovoran za provedbu svih mjera uključenih u ESMP za sve aktivnosti poduzete u smislu ugovora o izgradnji (uključujući rad podizvođača).

Usklađenost izvođača s opremom ESMP procjenjivat će Nadzorni inženjer imenovan od strane JP Ceste FBiH, u skladu sa Uredbom o uređenju gradilišta, obveznoj dokumentaciji na gradilištu i sudionicima u građenju FBiH (Službeni glasnik FBiH, broj 48 / 09, 75/09 i 93/12).

Pregled usklađenosti dostaviti će Izvođač JP Cestama FBH. O neusklađenostima, incidentima i odstupanjima od ESMP bit će obaviješteni JP Ceste FBH ili nadzorni inženjer, što je prije moguće, u roku od 24 sata od trenutka nastanka, pri čemu će JP Cesta FBiH reagirati na pojavu čim prije i primijeniti korektivne mjere s rokom za njihovo poduzimanje.

Sve mjere ublažavanja navedene su u Tabeli 6. Plan upravljanja okolišnim i socijalnim uticajima

7.2.2. Zdravlje i sigurnost

Radovi na rekonstrukciji mogu predstavljati zdravstvene i sigurnosne rizike za građevinske radnike i posjetitelje gradilišta. Korisnici cesta i građevinski radnici bit će izloženi riziku: biofizički faktori rizika za zdravlje (npr. buka, prašina, hemikalije, građevinski materijal, kruti otpad, otpadne vode, prenosne bolesti i sl.), i (ii) prometne nesreće uslijed građevinskog prometa teških mašina tokom izgradnje.

Stoga je Izvođač dužan:

- osigurati da samo ispravno obučeni / licencirani ljudi rade sa teškim mašinama,
- provesti odgovarajuće sigurnosne standarde za sve radnike i posjetitelje lokacije, koji ne bi smjeli biti niži od onih utvrđenih međunarodnim standardima, uz pridržavanje nacionalnih standarda FBH⁴,
- osigurati osnovne sigurnosne značajke za posjetitelje, kao što su znakovi upozorenja za zaštitu i zabranu pristupa nesigurnim područjima ili obavezu svakog posjetitelja da nosi kacigu prije ulaska u gradilište,
- osigurati radnicima sigurnu i zdravu radnu okolinu, uzimajući u obzir prisutne rizike u svojoj posebnoj aktivnosti sanacije cesta i specifičnim vrstama opasnosti na radnim područjima,
- osigurati ličnu zaštitnu opremu (PPE) za radnike, kao što su sigurnosne čizme, kacige, maske, rukavice, zaštitne odjeće, zaštitne naočale, zaštitne naočale s cijelo lica i zaštitu ušiju. Održavanje PPE pravilnim čišćenjem prljave opreme i zamjenom oštećenih sa novom.
- sigurnosne procedure uključuju pružanje informacija, obuku i zaštitnu odjeću radnicima uključenim u opasne operacije i pravilno obavljanje njihovog posla.
- Imenovanje voditelja za zaštitu okoliša, zdravlje i sigurnost kako bi se brinuli za zdravlje i sigurnost radnika.

7.2.2.1. Sigurnosni aranžmani

Izvođač bi trebao osigurati da se svi mogući rizici tokom rada eliminiraju ili svedu na minimum. Kako bi se spriječila mogućnost nesreća na većim nivoima, potrebno je planirati i

⁴ - Konvencija o zaštiti zdravlja I zaštiti na radu, 1981 (Br. 155)

- Promotivni okvir za Konvenciju o zaštiti na radu I zaštiti zdravlja, 2006 (No. 187)

- Direktiva o zaštiti na radu I zaštiti zdravlja 89/391/EEC

- Smjernice Svjetske banke za zaštitu zdravlja I zaštitu na radu (April 30, 2007.)

- I druge preporuke I direktive EU

razviti mjere za smanjenje štetnih utjecaja. Dužnost Izvođača je stvoriti Plan upravljanja u slučaju nesreće (MPCA).

MPCA treba uključiti organizacijsku strukturu, odgovornosti, postupke, komunikaciju, obuku, sredstva i druge mjere potrebne za pružanje odgovarajuće reakcije Izvođača u slučaju nesreća koje bi mogle nastati tokom projekta. Najvažnije stavke MPCA su sljedeće:

- Identificiranje potencijalnih opasnosti i nesreće velikih razmjera,
- opće procedure za sve izvanredne situacije i nesreće koje se mogu pojaviti tokom Projekta zbog prirodnih nepogoda, nedostataka u opremi uslijed ljudskih pogrešaka,
- opis preventivnih mjera protiv nezgoda,
- osposobljavanje radnika za njihove uloge i odgovornosti prilikom nezgode,
- određivanje odgovorne osobe na licu mjesta,
- hitne postupke komunikacije,
- informacije i kontakte važnih lokalnih vlasti i hitnih službi,
- Interno i eksterno uzbunjivanje,
- planove reagovanja za određene vrste opasnosti, primjerice medicinsku pomoć, požar itd.

MPCA treba obuhvatiti:

- Plan reagovanja u slučaju izljevanja,
- Pripravnost u hitnim slučajevima,
- Plan reagovanja u akcidentnim situacijama.

Izvođač je također obavezan da:

- Izvođač bi trebao osigurati prijenosne toalete na gradilištima, ako oko 25 ljudi radi cijeli dan mjesec dana. Mjesto prijenosnih objekata mora biti najmanje 6 m od odvodnog sistema i površinskih voda. Ovi prijenosni toaleti trebaju se čistiti jedanput dnevno, a svu kanalizaciju treba napumpati iz spremnika za prikupljanje jednom dnevno i treba ih dovesti do uobičajenog septičkog spremnika za daljnje postupanje.
- Izvođač bi trebao osigurati građevinskim radnicima na svim gradilištima flaširane vode za piće.
- Izvođač radova je dužan da osigura gradilište u skladu sa Pravilnikom o sigurnosti na radu I da obezbjedi adekvatnu opremu
- U slučaju neusaglašenosti, Izvođač radova smatraće se odgovornim u skladu sa Zakon o zaštiti na radu.

7.2.2.2. Prva pomoć

Izvođač će:

- Osigurati da su objekti koji pružaju zdravstvenu zaštitu i prvu pomoć lako dostupni. Prikladno opremljene stanice prve pomoći moraju biti lako dostupne na čitavom radnom području,
- dokumentirati i prijavljivati nezgode, bolesti i nezgode na radnom mjestu,
- spriječiti nezgode, ozljede i bolesti koje potječu iz, u svezi s ili nastaju tokom rada, što je moguće više moguće smanjiti mogući uzrok opasnosti na način koji je u skladu s dobrom međunarodnom praksom;
- utvrditi potencijalne opasnosti za radove, posebno one koji bi mogli predstavljati prijetnju po životu i pružiti potrebne preventivne i zaštitne mjere;
- osigurati da se vozači gradilišta strogo pridržavaju pravila vožnje;
- osigurati odgovarajuću rasvjetu uz cestu.

7.2.3. Promet i cestovna sigurnost

Izvođač radova će obezbjediti sigurno odvijanje prometa za vrijeme izvođenja radova.

Izvođač će izraditi CSOP koji uključuje pripremu i organizaciju gradilišta tokom i nakon izgradnje, uključujući ceste na gradilištu, tj. Plan upravljanja prometom (TMP). Promet na gradilištu treba regulisati na isti način kao i na javnim cestama.

Saobraćaj na gradilištu će se regulirati na isti način kao i na javnim saobraćajnicama.

Izvođač je dužan:

- pripremiti i dostaviti TMP JP Ceste FBH na odobrenje, najkasnije 30 dana nakon početka radova na bilo kojoj komponenti projekta uključenoj u preusmjeravanje i upravljanje prometom.
- U svrhu neprekinutog kretanja prometa tokom rekonstrukcije most, uključiti u TMP sljedeće dijelove: detaljne crteže prometnih rješenja prikazom svih zaobilaznica, privremenih cesta, privremenih okretišta, neophodnih ograda, signalizacije / rasvjete, prometnih znakova itd.
- Osigurati signalizaciju na strateškim mjestima cesta.
- Instalirati i održavati informativnu tablu na svakoj važnoj raskrsnici, na cestama koje će se koristiti tokom rekonstrukcije na kojoj će jasno biti naznačeni sljedeće podaci na lokalnom jeziku:
  - lokacija: lokacija i naziv mjesta,
  - trajanje gradnje,

- razdoblje predloženog obilaznog / alternativnog puta,
- ime i adresu za kontakt / telefonski broj odgovornog osoblja,
- ime i kontakt / telefonski broj izvođača radova,
- Iskrena isprika zbog uzrokovanih neugodnosti.

Zakon o cestama FBH, član 77., propisuje da se za svaku gradnju na javnoj cesti, za radove na redovnom održavanju ili za bilo koji drugi posao u prometu, mora uspostaviti odgovarajuća privremena oznaka. Odnosno, promet se mora regulirati na način koji će garantirati sigurnost prometa i izvođača sa minimalnim poremećajima.

Odgovarajuća oznaka odredit će se na temelju Pravilnika o prometnim znakovima (Pravilnik o prometnim znakovima i znakovima na cestama, načinima obilježavanja i preprekama na cestama i znakovima koje bi ovlaštena osoba mogla dati sudionicima u prometu ("Službene novine BiH", br. 16/07)) i u skladu sa Smjernicama za projektiranje, izgradnju, održavanje i nadzor cesta (Sarajevo/ Banja Luka 2005).

TMP treba sadržavati pojedinosti o sljedećem:

- Plan gradnje po fazama,
- Početak i trajanje radova,
- Pregled postojećih uvjeta u blizini gradilišta,
- Utvrđivanje pogođenih područja,
- Mjere ublažavanja,
- Plan javnog prijevoza, na primjer, raspored, promjenu rasporeda, poremećaj i slično,
- Planove cirkulacije, uključujući zone ulaska i izlaza, trase za vuču materijala, okretaljke, parkirališta, zone međusobnog povezivanja s drugim prometnim cestama itd.
- Trase za pješake i vozila,
- Kontrola prometa za svaku očekivanu intervenciju, uključujući prikaz prepreka, staze, plan prometne signalizacije, znakove upozorenja itd.
- Zahtjevi za specijalna vozila, na primjer, npr. vangabaritna,
- Gradilišne ceste (pristup, rampe, utovar, istovar),
- Priklučne ceste za opskrbu vozila i skladištenje materijala,
- Očekivanu interakciju pješaka i vozila,
- Ulogu i odgovornosti osoba na gradilištu u vezi s upravljanjem prometom,

- Upute o postupcima kontrole prometa, uključujući hitne situacije.

TMP bi također trebao sadržavati odgovarajuću komunikaciju s sanovništvom koje je pogodjeno radovima o prometu i pravovremenom informiranju o promjenama u odvijanju prometa / blokade ceste.

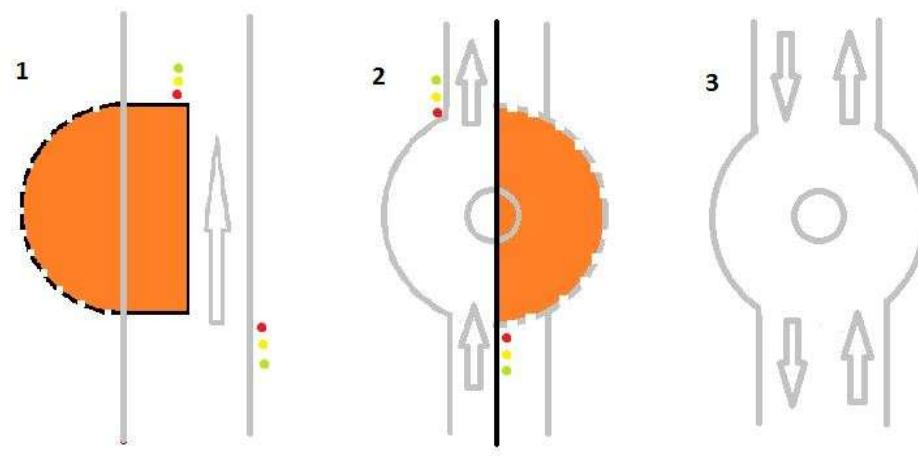
TMP treba redovito pratiti (odgovornost nadzornog inženjera) i revidirati kako bi se osigurala učinkovita primjena i uzeti u obzir sve promjene na gradilištu. Svi radnici na gradilištu trebali bi se upoznati s TMP-om.

Mjere sigurnosti na putevima uključuju vertikalnu i horizontalnu signalizaciju prema Pravilniku o prometnim znakovima (Pravilnik o saobraćajnim znakovima i signalizaciji na cestama, načinu obilježavanja radova i prepreka na cesti i znakovima koje učesnicima u saobraćaju daje ovlašćena osoba (Službene novine BiH, broj: 16/07), kao što je prikazano na slici 14).

Organizacija prometa će teći kroz tri faze kao što je prikazano na slici 13:

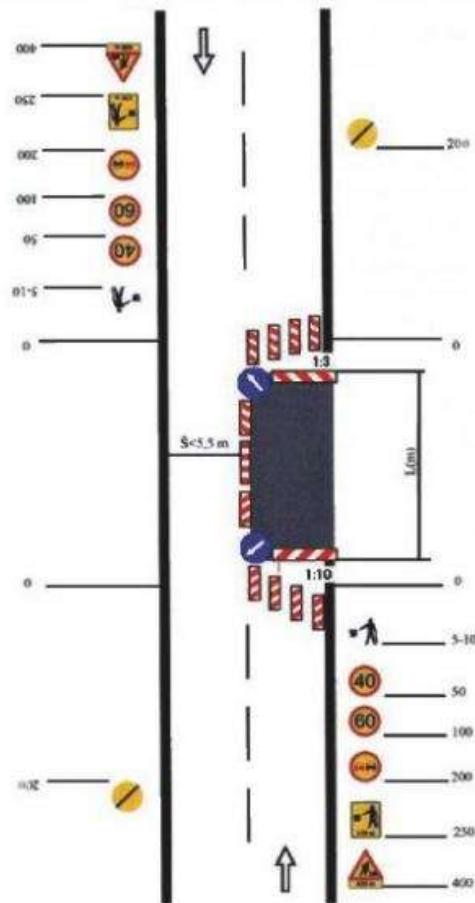
1. Dok se prvi dio kružnog toka bude radio, saobraćaj će teći u drugom dijelu u jednosmjernom režimu;
2. Dok se druga polovina bude gradila, saobraćaj će teći u izgrađenom dijelu ronda u jednosmjernom režimu;
3. Kad se formira kružni tok, saobraćaj će teći uobičajeno.

Slika 13: Shema prometnog toka tokom radova

Izvor: JP Ceste FBiH

Slika 14: Shema saobraćajne signalizacije koja će se koristiti za vrijeme izvođenja radova

Izvor: JP Ceste FBiH

7.2.4. Sigurnost gradilišta

Izvođač će osigurati gradilište. Građevinsko zemljište mora biti popraćeno tablom s podacima o radovima i sudionicima u gradnji (ime investitora, ime izvođača, ime projektanta, ime i vrsta gradnje, početak i završetak radova). Ove mjere su neophodne kako bi Izvođač mogao osigurati sigurnost gradilišta i zabraniti ulazak neovlaštenih osoba.

Elaborat o sigurnosti na radu i Elaborat o zaštiti od požara i eksplozije treba uključivati detaljne mjere sigurnosti na gradilištu kako bi se osigurala sigurnost mesta i uklonili mogući rizici i štetni utjecaji na zaposlenike i neovlaštene osobe.

7.2.5. Eksproprijacija, nedobrovoljno preseljenje i ekonomski premještaj

Do sada nije utvrđeno da će biti potrebno privremeno otkupiti privatno zemljište kako bi se formiralo gradilište za mašine i neophodni materijal. Međutim, ako privremeno izuzimanje

privatne zemlje bude neophodno za vrijeme izvođenja radova, isto će biti provedeno u skladu sa RPF prije ulaska u posjed. Izvođač je zadužen da radovi teku u pravom smjeru.

7.3. MJERE UBLAŽAVANJA U FAZI KORIŠTENJA

Potrebno je da JP Ceste FBH izvrši upute navedene u Tabeli 6. Plan upravljanja okolišnim i društvenim uticajima u fazi korištenja građevine.

7.4. SAŽETAK MJERA UBLAŽAVANJA UTICAJA

- Tabela 6: Plan upravljanja okolišem i društvenim aspektima

Uticaj/problem	Mjere ublažavanja uticaja	Procjena troškova (US\$)		Institucionalna odgovornost		Komentari
		Operativno	Implementacija	Operativno	Implementacija	
FAZA PRIJE IZGRADNJE						
▪ Ograničenje pristupa.	▪ Izrada TMP.	Uključeno u ponudu	Interni resursi	Izvođač radova	JP Ceste FBiH	
▪ Uticaji na životne uvjete.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Informisanje lokalnih zajednica o obimu i trajanju radova prije početka građevinskih radova, putem lokalnih novina, oglasnih ploča općine i web stranice kao i preko web stranice JP Ceste, čim se ugovor potpiše ▪ Informisanje cestovnih korisnika preko građevinske table i informativnog letka na gradilištu 	Interni resursi	Interni resursi	JP Ceste FBiH	JP Ceste FBiH	Cestovni korisnici su informisani na vrijeme o građevinskim radovima putem radia i članaka auto – moto klubova
▪ Eksproprijacija, nedobrovoljno preseljenje i ekonomsko premještanje	<ul style="list-style-type: none"> -Sva eksproprijacija vršit će se u skladu sa primjenjivim zakonima FBiH i prema odredbama integrisanog RAP-a ▪ Kompenzacija će se uvijek plaćati prije ulaska u posjed na zemljištu od strane korisnika eksproprijacije ▪ Kompenzacija u novcu vršit će se prema cijeni zamjene, a u skladu sa odredbama iz integrisanog RAP-a 	Interni resursi	Interni resursi	JP Ceste FBiH + Grad Cazin		

Uticaj/problem	Mjere ublažavanja uticaja	Procjena troškova (US\$)		Institucionalna odgovornost		Komentari
		Operativno	Implementacija	Operativno	Implementacija	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sve zahvaćene osobe će biti informisane, smisleno konsultovane i ohrabrene da učestvuju kroz proces eksproprijacije, u skladu sa objavom informacija i konsultacija određenih u RAP-u. - Osiguranje efektivnog mehanizma za pritužbe za prikupljanje i reagovanje na vrijeme na specifične pritužbe vezane za kompenzaciju i preseljenje, a koje šalju zahvaćene osobe. Ovo će se raditi u skladu sa detaljima opisanim u poglavljju 10.2.1 u ovom ESMP-u (Mehanizam za pritužbe). 					
▪ Usklađenost sa nacionalnim zakonodavstvom	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pribavljanje svih potrebnih dozvola za implementaciju projekta. 	Interni resursi	Interni resursi	JP Ceste FBiH + Projektant	Tijelo koje izdaje dozvole i saglasnosti	Prevencija negativnih uticaja
▪ Ograničenja upotrebe zemljišta i štete na privatnim posjedima i u poslovanju.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Izbjegavati privatno vlasništvo gdje je god to moguće; ▪ Izvođač je organizirati gradilište u saradnji i uz saglasnost Grada Cazina; ▪ U slučaju da se ne može izbjeći povremeno korištenje zemljišta, pogođenim vlasnicima/korisnicima će biti obezbeđena naknada (primjena RPF-a ili RAP-a), kao i naknada za nemogućnosti daljeg predviđenog korištenja zemljišta 	Interni resursi	Interni resursi	Izvođač radova + JP Ceste FBiH	JP Ceste FBiH	Ukoliko se povremena upotreba zemljišta ne može izbjечti, biće usaglašeno sa vlasnicima i naknada će biti isplaćena prije nego se stupi na zemljište

Uticaj/problem	Mjere ublažavanja uticaja	Procjena troškova (US\$)		Institucionalna odgovornost		Komentari
		Operativno	Implementacija	Operativno	Implementacija	
▪ Stvaranje radnih mesta i uticaji na lokalno poslovanje	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Unaprijed obavijestiti javnost o građevinskim radovima, kako bi se omogućilo privrednicima i radnicima u toj oblasti da se pripreme za potražnju na tržištu putem lokalnih novina, oglasne ploče i internet stranice općine kao i preko web stranice JP Ceste odmah po potpisivanju ugovora ▪ Unaprijed obavijestiti privrednike o građevinskim radovima, kako bi mogli planirati neophodnu upotrebu puta, kao i o mogućim zastojima (putem lokalnih novina, oglasne ploče i internet stranice općine, te preko web stranice JP Ceste odmah po potpisivanju ugovora) 	Interni resursi	Interni resursi	JP Ceste FBiH	Izvođač radova + JP Ceste FBiH	.
FAZA IZGRADNJE						
▪ Uticaji na životne uvjete lokalnog stanovništva	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pružanje blagovremenih informacija građanima o bilo kakvim smetnjama i neugodnostima; putem informativne brošure na gradilištu, lokalnih novina, oglasne ploče i internet stranice općine, kao i preko internet stranice JP Ceste, odmah po potpisivanju ugovora; ▪ Implementacija TMP-a; ▪ Implementacija CSOP-a; ▪ Implementacija ESMP odredbi. 	Uključeno u građevinske radove	Uključeno u nadzor	JP Ceste FBiH (pružanje informacija građanima) + Izvođač radova (praćenje odredbi TMP, CSOP, ESMP)	Nadzorno tijelo*	

* Nadzorno tijelo će biti Konsultant kojeg imenuje JP Ceste FBiH prema federalnom zakonodavstvu

Uticaj/problem	Mjere ublažavanja uticaja	Procjena troškova (US\$)		Institucionalna odgovornost		Komentari
		Operativno	Implementacija	Operativno	Implementacija	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uticaji na lokalni saobraćaj <ul style="list-style-type: none"> ▪ povećanje lokalnog saobraćaja, uključujući teške maštine i kamione, korištenje samo jedne trake što dovodi do zastoja ograničenja pristupa 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Implementacija TMP-a; ▪ Uvođenje odgovarajuće signalizacije i znakova upozorenja; ▪ Prilagođavanje radnog vremena veličini saobraćaja, npr. Izbjegavanje transporta u vršnim satima; ▪ Sistem upravljanja saobraćajem I obuka osoblja, specijalno za pristup gradilištu I okolni teški saobraćaj; ▪ Osiguranje sigurnih prolaza i prelaza za pješake, tako gdje su pješaci tokovi u koliziji 	Uključeno u građevinske radove	Uključeno u nadzor	Izvođač	Nadzorno tijelo*	U saradnji s nadležnim MUP-om
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Privremeno zauzimanje parcela u privatnom ili javnom vlasništvu u slučaju nepredviđenih okolnosti 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Izbjegavanje privremenog zauzimanja privatnih parcela, ▪ U slučaju da nije moguće izbjegići, minimizirati veličinu površina koja se koristi i uticaje na vegetaciju, implementacija odredbi RPF i RAP za privremeno zauzimanje. 	Interni resursi	Interni resursi	JP Ceste FBiH	JP Ceste FBiH	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Emisije u zrak: <ul style="list-style-type: none"> -izduvni gasovi -prašina 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Visokokvalitetna fosilna goriva (sa niskim procentom sumpora i olova) moraju se koristiti za građevinske maštine i opremu; ▪ Sve maštine i vozila koja se koriste za izgradnju / rekonstrukciju / rehabilitaciju moraju imati upotrebnje dozvole; ▪ Vozila se moraju redovno održavati; ▪ Potrebno je koristiti opremu sa ugrađenim 	Uključeno u građevinske radove	Uključeno u nadzor	Izvođač radova	Nadzorno tijelo*	

* Nadzorno tijelo će biti Konsultant kojeg imenuje JP Ceste FBiH prema federalnom zakonodavstvu

Uticaj/problem	Mjere ublažavanja uticaja	Procjena troškova (US\$)		Institucionalna odgovornost		Komentari
		Operativno	Implementacija	Operativno	Implementacija	
	<p>filterima za smanjenje emisije čađi;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kada nisu u upotrebi, oprema i mašine se moraju ugasiti; ▪ Maksimalna brzina vozila na neasfaltiranom putu treba biti ograničenai na 20 km/h; ▪ Gradilište se mora polijevati vodom da se sprijeći pojave prašine (u područjima sa suhim tlom gdje radovi proizvode prašinu) ▪ Pijesak i šljunak moraju biti transportovani pokrivenim kamionima. 					
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Povećan nivo buke i vibracija: - emisija buke i smetnje izazvane bukom; - vibracije 	<ul style="list-style-type: none"> - Ograničavanje izvođenja radova samo na dnevne termine (dan 06:00 do 22:00, noć: 22:00 do 06:00) ▪ U slučaju pritužbi lokalnog stanovništva zbog buke, mora se ograničiti istovremena upotreba mašina koje proizvode vuku iznad 70 dB; ▪ U slučaju pritužbi lokalnog stanovništva zbog buke mora se manjiti broj kamiona koji dnevno dolaze na gradilište ▪ Sve mašine i vozila koji se koriste za izgradnju / rekonstrukciju / rehabilitaciju moraju imati upotrebne dozvole; ▪ Oprema I mašine koji se ne koriste moraju biti ugašeni; ▪ Maksimalna brzina vozila na neasfaltiranom putu 	Uključeno u građevinske radove	Uključeno u nadzor	Izvođač radova	Nadzorno tijelo*	

* Nadzorno tijelo će biti Konsultant kojeg imenuje JP Ceste FBiH prema federalnom zakonodavstvu

Uticaj/problem	Mjere ublažavanja uticaja	Procjena troškova (US\$)		Institucionalna odgovornost		Komentari
		Operativno	Implementacija	Operativno	Implementacija	
	treba biti ograničenai na 20 km/h;					
▪ Emisije u vodu: - moguća kontaminacija površinskih voda	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Osigurati postojanje plana za hitne slučajeve, kojim se sprječavaju curenja i razljevanja koja se mogu pojaviti u slučaju nesreće na radu; ▪ Spriječiti aktivnosti popravki, rukovanja mašinama, gorivima ili mazivima na prostorima koji nisu specijalno određeni za ove aktivnosti; ▪ Odgovarajuće odlaganje otpada i odvajanje opasnog otpada, kao i angažovanje ovlaštenih kompanija za konačno odlaganje otpada; ▪ Moraju se koristiti sistemi za sakupljanje ulja i goriva, kako bi se spriječilo curenje; ▪ Radi prevencije curenja, vozila i maštine moraju se redovno održavati. 	Uključeno u građevinske radove	Uključeno u nadzor	Izvođač radova	Nadzorno tijelo*	
▪ Degradacija tla i emisije u tlo: - erozija tla - kontamnacija tla uljem, gorivom i drugim opasnim materijalima	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pravilno odlaganje otpada; odvajanje opasnog otpada; angažovanje ovlaštenih kompanija za konačno odlaganje otpada; kamioni za konačno deponovanje materijala posebno uklonjenog asfalta, evidencija o količini otpada; ▪ Sistemi za prikupljanje ulja i goriva bi trebali biti ugrađeni radi sprječavanja curenja. 	Uključeno u građevinske radove	Uključeno u nadzor	Izvođač radova	Nadzorno tijelo*	
Narušavanje estetske vrijednosti pjezaža zbog	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Za potrebe gradilišta može se koristiti samo površina namijenjena za ove svrhe: druge površine 	Uključeno u građevinske	Uključeno u	Izvođač	Nadzorno	

* Nadzorno tijelo će biti Konsultant kojeg imenuje JP Ceste FBiH prema federalnom zakonodavstvu

Uticaj/problem	Mjere ublažavanja uticaja	Procjena troškova (US\$)		Institucionalna odgovornost		Komentari
		Operativno	Implementacija	Operativno	Implementacija	
organizacije gradilišta	nisu na raspolaganju, npr. Za skladištenje matrijala, parkiranje mašina u smislu negativnog uticaja na tlo	radove	nadzor	radova	tijelo*	
▪ Neadekvatna organizacija saobraćaja za vrijeme izvođenja radova: - Zagušenja saobraćaja i zastoji na pojedinim dionicama;	▪ Implementacija EMP-a koji uključuje: - Izradu i implementaciju TMP-a, - Postavljanje odgovarajuće saobraćajne signalizacije	Uključeno u građevinske radove	Uključeno u nadzor	Izvođač radova	Nadzorno tijelo*	
▪ Neadekvatno postupanje s otpadom.	• Implementacija WMP, koja će osigurati okolišno ispravno prikupljanje otpada, njegovo skladištenje, transport i konačno zbrinjavanje, ili ponovnu upotrebu / reciklažu. • Nije dozvoljeno skriveno uklanjanje otpada na gradilištu, uključujući otvoreno spaljivanje otpada. • Otpad treba skladištiti u kratkom vremenskom periodu i treba ga ukloniti što prije. • Otpad treba prvenstveno reciklirati ili ponovo koristiti gdje je to moguće, a zatim konačno zbrinuti • Na gradilištu nije dozvoljeno spaljivanje otpada otvorenom vatrom • Sav otpad je neophodno predate ovlaštenoj kompaniji ili agentu (moraju se bilježiti količine i način zbrinjavanja otpada)	Uključeno u građevinske radove	Uključeno u nadzor	Izvođač radova	Nadzorno tijelo*	+ lokalna kompanija za zbrinjavanje otpada

* Nadzorno tijelo će biti Konsultant kojeg imenuje JP Ceste FBiH prema federalnom zakonodavstvu

Uticaj/problem	Mjere ublažavanja uticaja	Procjena troškova (US\$)		Institucionalna odgovornost		Komentari
		Operativno	Implementacija	Operativno	Implementacija	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lokacije za odlaganje građevinskog materijala određuje Grad i sa njima treba upravljati na okolišno najefikasniji način. 					
▪ Neadekvatna organizacija gradilišta .	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Implementacija odredbi CSOP-a 	Uključeno u građevinske radove	Uključeno u nadzor	Izvođač radova	Nadzorno tijelo *	
▪ Neadekvatna sigurnost radnika.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Implementacija mjera zaštite na radu: <ul style="list-style-type: none"> - Obezbijediti radnicima sigurno i zdravo radno okruženje, - Obezbijediti ličnu zaštitnu opremu, - Poštovati sigurnosne procedure, - Obezbjediti prenosive toalete, - Obezbjediti pitku vodu 	Uključeno u građevinske radove	Uključeno u nadzor	Izvođač radova	Nadzorno tijelo *	
▪ Akcidentne situacije npr. izljevanje, curenje ulja, masti, gorina i sličnih opasnih materija	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Implementacija MPCA, koja uključuje: <ul style="list-style-type: none"> - Plan za slučaj izljevanja, - Plan spremnosti za hitne slučajeve i reagovanje. ▪ Implementacija plana upravljanja vatrom i eksplozijom ▪ Implementacija Zakona o zaštiti na radu 	Uključeno u građevinske radove	Uključeno u nadzor	Izvođač radova	Nadzorno tijelo *	

* Nadzorno tijelo će biti Konsultant kojeg imenuje JP Ceste FBiH prema federalnom zakonodavstvu

Uticaj/problem	Mjere ublažavanja uticaja	Procjena troškova (US\$)		Institucionalna odgovornost		Komentari
		Operativno	Implementacija	Operativno	Implementacija	
▪ Nabavka i transport materijala	▪ Implementacija CSOP-a kako bi se osiguralo da se materijali transportuju u pokrivenim vozilima kako bi se smanjili negativni uticaji na životnu sredinu I Plan upravljanja zaštitom na radu, kojim se osbezbjeđuje da se ugrađuju materijali u skladu sa Predmjerom I predračunom.	Uključeno u građevinske radove	Uključeno u nadzor	Izvođač radova	Nadzorno tijelo *	
POSTUPANJE S NALAZIŠTIMA U FAZI IZGRADNJE						
▪ Uticaji na kulturno-historijsko naslijeđe	▪ Ako se na gradilištu ili blizu njega otkrije arheološko ili neko drugo nalazište, neophodna je trenutna obustaviti radove i obavijestiti lokalne vlasti;	Uključeno u građevinske radove	Uključeno u nadzor	Izvođač radova	Nadzorno tijelo *	U slučaju nalazišta koje spade u kulturno naslijeđe, radove nadzire ovlaštена institucija
FAZA KORIŠTENJA						
▪ Redovni događaji za vrijeme korištenja ceste	▪ Redovno održavanje	Uključeno u radove održavanja	Interni resursi	Izvođač radova redovnog održavanja	JP Ceste FBiH	

* Nadzorno tijelo će biti Konsultant kojeg imenuje JP Ceste FBiH prema federalnom zakonodavstvu

Uticaj/problem	Mjere ublažavanja uticaja	Procjena troškova (US\$)		Institucionalna odgovornost		Komentari
		<i>Operativno</i>	<i>Implementacija</i>	<i>Operativno</i>	<i>Implementacija</i>	
▪ Smanjenje sigurnosti na cesti zbog povećanja saobraćaja i brzine	▪ Redovno održavanje opreme i signalizacije na cesti	Uključeno u radove održavanja	Interni resursi	Izvođač radova redovnog održavanja	JP Ceste FBiH	

8. PROGRAM MONITORINGA OKOLIŠA

Tabela ispod predstavlja plan monitoringa potreban za gradilište - napravljen u skladu sa mjerama za ublažavanje posljedica u svrhu izbjegavanja ili smanjenja negativnih uticaja.

Prije početka radova, u skladu sa zahtjevima ESMP-a, i minimalnim zahtjevima monitoringa, koji su opisani u daljem tekstu, bez ograničenja na ove zahtjeve, izvođač radova će pripremiti detaljnu listu mjera ublažavanja i parametara koji će se pratiti, te će pripremiti podatke specifičnih početnih mjerena na lokaciji, koji su predviđeni u programu monitoringa.

Plan monitoringa na gradilištu koriste Nadzorni inženjeri i stručnjaci za okoliš i socijalna pitanja JP Ceste FBiH. Potpisane liste će biti proslijeđene JP Ceste FBiH, koji će biti odgovorni za monitoring/praćenje i izvještavanje o usklađenosti.

JP Ceste FBiH će voditi registar pritužbi, koji će sadržavati sve informacije o problemima ili pritužbama koje je primila zajednica ili druge zainteresovane strane. To će uključivati: vrstu pritužbe, vrijeme i radnje za njihovo rješavanje i ishod.

- Tabela 7: Program monitoring okoliša i socijalnih pitanja

Potencijalni uticaj	Koji parameter se prati?	Gdje će se vršiti monitoring?	Kako će se vršiti monitoring?	Kada će se vršiti monitoring?	Procjena troškova (US\$)		Odgovornost	
					Implementacija	Operativno	Implementacija	Operativno
FAZA PRIJE IZGRADNJE								
▪ Stvaranje radnih mjesta i uticaj na lokalna preduzeća	▪ Broj zaposlenih osoba iz lokalnog stanovništva ▪ Pravovremeno informisanje lokalne zajednice o nadolazećim radovima	Šire područje izgradnje	Inspekcija	Prije izgradnje	Uključeno u izvođenje radova	Uključeno u izvođenje radova	Izvođač radova	Izvođač radova
▪ Eksproprijacija, nedobrovoljno preseljenje i ekonomsko premještanje	▪ Implementacija zahtjeva RAP-a	JP Ceste FBiH	Mjesečni i kvartalni interni izvještaji	Prije izgradnje	/	25000	Nadzorno tijelo + JP Ceste FBiH	Nadzorno tijelo + JP Ceste FBiH
▪ Privremeno zauzimanje zemljišnih parcela u privatnom vlasništvu u cilju izgradnje pristupnih puteva i smještaja osoblja, mašina i materijala	▪ Implementacija RPF odredbi	Gradilište	Izvještaji Izvođača radova	Prije i za vrijeme izgradnje kad se ukaže potreba	Uključeno u nadzor	Uključeno u nadzor	Nadzorni organ + JP Ceste FBiH	Nadzorni organ + JP Ceste FBiH
FAZA IZGRADNJE								
▪ Ograničenja pristupa.	▪ Usostavljen TMP, ▪ Primjena odredbi RPF-a o postupcima kompenzacije za poslove pogodjene ograničenjem pristupa	Gradilište	Vizuelni pregled	Nasumično provjeravanje najmanje jednom sedmično tokom	Uključeno u nadzor	Uključeno u nadzor	Nadzorno tijelo + JP Ceste FBiH	Nadzorno tijelo + JP Ceste FBiH

Potencijalni uticaj	Koji parameter se prati?	Gdje će se vršiti monitoring?	Kako će se vršiti monitoring?	Kada će se vršiti monitoring?	Procjena troškova (US\$)		Odgovornost	
					Implementacija	Operativno	Implementacija	Operativno
				izgradnje				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ograničenja upotrebe zemljišta i oštećenja privatne svojine (poljoprivredne parcele, linijski objekti, i ograde) zbog odlaganja građevinskog otpada, kampova za radnike i parkiranja teških mašina 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uspostavljen CSOP; ▪ Implementacija odredbi RPF-a postupcima naknade u slučaju povremene upotrebe zemljišta koje se nije moglo izbjegći, naknada će biti obezbijeđena pogodjenim vlasnicima / korisnicima ▪ Pritužbe 	Gradilište	Vizuelni pregled + Centralni registar pritužbi	Prije izgradnje i nasumično provjeravanje najmanje jednom sedmično tokom izgradnje	Uključeno u nadzor	Uključeno u nadzor	Nadzorno tijelo + JP Ceste FBiH	Nadzorno tijelo + JP Ceste FBiH
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uticaji na lokalni saobraćaj (povećanje lokalnog saobraćaja, uključujući teške maštine i kamione, suženje puteva na samo jednu traku što uzrokuje zastoj u saobraćaju i ograničava pristup) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uspostavljen TMP ▪ Struktura saobraćaja, ▪ Pravovremene informacije građanima 	Na gradilištu i u okolini	Vizuelni pregled i inspekcija	Nasumične provjere tokom sedmice	Uključeno u nadzor	Uključeno u nadzor	Nadzorno tijelo	Nadzorno tijelo
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Emisije u zrak: <ul style="list-style-type: none"> -izduvni gasovi -prašina 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nivo prašine (količina taložnih čestica i lebdećih čestica) ▪ Emisije izduvnih gasova od vozila i opreme ▪ (SO₂, NO₂, dim i PM10) 	Gradilište	Mjerni uređaji	Kao bazna mjerena prije radova, tokom izgradnje kada je to potrebno i po pritužbama	-	500 USD/mjerenje	Izvođač radova	Ovlaštena laboratorija

Potencijalni uticaj	Koji parameter se prati?	Gdje će se vršiti monitoring?	Kako će se vršiti monitoring?	Kada će se vršiti monitoring?	Procjena troškova (US\$)		Odgovornost	
					Implementacija	Operativno	Implementacija	Operativno
				građana				
▪ Povećan nivo buke i vibracija: - nivo buke; - vibracije	▪ Nivo buke	U naseljenim mjestima u blizini gradilišta	Mjerni uređaji	Po nalogu nadzornog organa ili u slučaju pritužbi građana	-	500 USD /mjerjenje	Izvođač radova + nadzor	Ovlaštena laboratorija
▪ Emisije u vodu: ▪ moguća kontaminacija površinskih voda	▪ Analiza parametara kvaliteta površinskih voda: - Hemijska analiza (PH vrijednost, zamućenost, provodljivost, temperatura, suspendirane čestice, COD, BOD, azotna jedinjenja) - Standardne bakteriološke analize	U vodotocima nizvodno blizu gradilišta	Standardna laboratorijska oprema i metode monitoringa kvaliteta vode	Kao bazna mjerjenja prije radova i po nalogu nadzornog organa ili po prigovoru građana	-	1000 USD /mjerjenje	Izvođač radova + nadzor	Ovlaštena laboratorija
▪ Zagadjenje površinskih vodotoka	▪ Prisustvo uljnog filma u površinskim vodotocima	U vodi nizvodno blizu gradilišta	Vizuelni pregled + Standardna laboratorijska oprema i metode monitoringa kvaliteta vode	Po nalogu nadzornog organa ili po prigovoru građana	-	500 USD /mjerjenje	Izvođač radova + Nadzor	Ovlaštena laboratorija

Potencijalni uticaj	Koji parameter se prati?	Gdje će se vršiti monitoring?	Kako će se vršiti monitoring?	Kada će se vršiti monitoring?	Procjena troškova (US\$)		Odgovornost	
					Implementacija	Operativno	Implementacija	Operativno
▪ Emisije u vodu i tlo zbog nepravilnog rukovanja otpadom	▪ Uspostavljen CSOP, ▪ Uspostavljen WMP-nastajanje i upravljanje otpadom	Gradilište	Vizuelni pregled, evidencija o odlaganju ili računi od deponija	Dnevno	Uključeno u izvođenje radova	Uključeno u izvođenje radova	Izvođač radova + nadzor	Izvođač radova
Degradacija tla	▪ Implementacija CSOP-a, ▪ Implementacija WMP-a.	Gradilište	Vizuelni pregled	Redovno tokom izvođenja radova	Uključeno u izvođenje radova	Uključeno u izvođenje radova	Izvođač radova + nadzor	Izvođač radova
▪ Upravljanje otpadom	▪ Implementacija CSOP i WMP	Gradilište	Vizuelni pregled, evidencija o odlaganju ili računi od deponija	Redovno tokom izgradnje, po potrebi. Evidencija i interni izvještaju o deponovanju vršiće se dnevno i mesečno	Uključeno u izvođenje radova	Uključeno u izvođenje radova	Izvođač radova + Nadzor	Izvođač radova
▪ Akcidentne situacije, npr. prosipanje, curenje	Implementacija EMP-a koja uključuje: - Plan za slučaj izljevanja, - Spremnost za hitne slučajeve i	Gradilište	Vizuelni pregled	Dnevno	Uključeno u izvođenje radova	Uključeno u izvođenje radova	Izvođač radova + nadzor	Izvođač radova

Potencijalni uticaj	Koji parameter se prati?	Gdje će se vršiti monitoring?	Kako će se vršiti monitoring?	Kada će se vršiti monitoring?	Procjena troškova (US\$)		Odgovornost	
					Implementacija	Operativno	Implementacija	Operativno
	- Plan postupanja							
▪ Nabava materijala	▪ Implementacija CSOP-a (porijeklo materijala, saglasnosti za materijale i sl.)	Gradilište	Izvještaji	Dnevno	Uključeno u izvođenje radova	Uključeno u izvođenje radova	Izvođač radova + nadzor	Izvođač radova
▪ Transport materijala	▪ Implementacija CSOP-a (porijeklo materijala, licence itd.)	Gradilište	Vizuelni pregled	Dnevno	Uključeno u izvođenje radova	Uključeno u izvođenje radova	Izvođač radova + nadzor	Izvođač radova
▪ Sigurnost radnika	▪ Sprovođenje mjera zaštite na radu (zaštitna oprema, toaleti, voda za piće itd.)	Gradilište	Vizuelni pregled	Dnevno	Uključeno u izvođenje radova	Uključeno u izvođenje radova	Izvođač radova + nadzor	Izvođač radova

9. IMPLEMENTACIJA I IZVJEŠTAVANJE

9.1. IMPLEMENTACIJA PROJEKTA

JP Ceste FBH je implementator projekta i odgovorno je za implementaciju i usklađenost projekta u skladu sa ESMP-om.

Javnost ima pravo da učestvuje direktno ili indirektno, uz mogućnost izražavanja svojih interesa i mišljenja u procesu donošenja odluka tokom svih projektnih aktivnosti.

Biće osigurana primjena svih utvrđenih mjera zaštite okoliša i društva kao i programa monitoringa okoliša. Izvođač radova će biti odgovoran za sprovođenje mjera za ublažavanje uticaja na okoliš tokom izgradnje. Izvođač će zapošljavati stručnjake za zaštitu okoliša, kako bi nadzirao sprovođenje odgovornosti Izvođača i biće u komunikaciji sa investitorom. JP Ceste FBiH će osnovati Komisiju za pritužbe, koja će zaprimiti sve pritužbe tokom provedbe Projekta u skladu sa mehanizmima za pritužbe propisanim u EMP i ESMF za Program modernizacije magistralnih cesta Federacije BiH. Osim toga, Jedinica za implementaciju projekta JP Ceste FBiH uključuje eksperte iz oblasti okoliša i socijalnih pitanja. Za vrijeme implementacije projekta Investitor će nadgledati usklađenost Izvođača sa odredbama ESMP-a.

Po završetku projekta, JP Ceste FBiH će biti zadužen za upravljanje i održavanje objekata. Redovno i blagovremeno praćenje vršiće se u skladu sa planom monitoringa.

9.2. PROCES IZVJEŠTAVANJA

9.2.1. Izvođač radova – JP Ceste FBiH

Izvođač radova će pripremiti Izvještaj o usklađenosti sa ESMP-om u obliku mjesecnog izvještaja o napretku i dostaviti ga JP Ceste FBiH na lokalnom jeziku (B/H/S i na engleskom, u analognom i digitalnom obliku.)

Proces izvještavanja u slučaju neočekivanih situacija ili ugrožavanja okoliša i društva mora biti neposredan. Izvođač radova dužan je odmah obavijestiti JP Ceste FBiH i lokalnu zajednicu nakon što se neočekivan slučaj dogodio, putem telefona +387 33 250 370 ili putem e-mail adrese na internet stranici JP Ceste FBiH: <http://www.jpcfbih.ba/ba/kontakti/kontakti.shtml>.

Izvještaji izvođača radova JP Ceste FBiH treba da sadrže spisak i opis izvršenih aktivnosti, kao i preporuke i planirane buduće aktivnosti i mjere zaštite.

9.2.2. Nadzorni inženjer – JP Ceste FBiH

Nadzorni inženjer priprema Izvještaj o usklađenosti sa ESMP-om u obliku mjesecnog izvještaja o napretku i dostavlja ga JP Ceste FBiH na lokalnom jeziku (B/H/S i na engleskom), u analognom i digitalnom obliku.

9.2.3. JP Ceste FBiH – Svjetska Banka

JP Ceste FBiH će pripremiti godišnje izvještaje o zdravlju i sigurnosti životne sredine (engl. Annual Environmental Health and Safety Reports (AEHS), uključujući indikatore monitoringa i izvještaje o implementaciji njihovih zahtjeva prema ESMP-u i dostaviti ih Svjetskoj banci na razmatranje.

U slučajevima nezgoda većih razmjera ili smrti na gradilištu, JP Ceste FBiH će odmah obavijestiti Svjetsku banku o tome.

10.JAVNA RASPRAVA I OBJAVA INFORMACIJA

10.1. JAVNA RASPRAVA

Javna rasprava na temu ESMP-a organizirana je u Cazinu nakon što je Svjetska banka odobrila nacrt ESMP-a.

Nacrt ESMP-a je objavljen i dostupan javnosti na lokalnom jeziku na web stranicama JP Ceste FBiH od 31.05.2018. i na web stranici Grada Cazin od 01.06.2018.. Javna rasprava je najavljena na web stranicama JP Ceste FBiH 31.05.2018. i na web stranici Grada Cazin 01.06.2018., a u lokalnim novinama (Dnevni Avaz) najavljena je 04.06.2018.. Javnoj raspravi koja je održana 19.06.2018. u Cazinu u prostorijama Grada Cazin prisustvovalo je 6 zainteresiranih subjekata, a Zapisnik sa javne rasprave je u Prilogu 3 ovog dokumenta.

Evidencija o javnoj raspravi, odnosno pritužbama predstavljenim na javnoj raspravi, evidentiraju se u Registru pritužbi, a mišljenja i prijedlozi javnosti uključuju se u završni ESMP.

Nakon javne rasprave dokument je ponovo objavljen na web stranici JP Cesta FBiH.

10.2. OBJAVA INFORMACIJA

Nacrt ESMP-a bio je dostupan na internet stranici JP Ceste (www.jpcfbih.ba) na B/H/S jeziku i na internet stranici Svjetske banke na engleskom jeziku. Tokom procesa javne rasprave zainteresovana javnost dobila je sve informacije u vezi sa projektom, uključujući socijalna i okolišna pitanja.

Tokom građevinskih radova izvođač će mjesečno dostavljati informacije JP Ceste FBiH o procesu rada koji će biti objavljen na internet stranicama JP Ceste FBiH i BHAMK-a (Auto-savez BiH) u vezi sa privremenim režimom odvijanja saobraćaja.

Dinamički plan radova radova i eventualne izmjene plana objaviće se dvije sedmice prije početka radova na internet stranici JP Ceste FBiH kao i u lokalnim novinama, radio i televizijskim stanicama. Dinamički plan će pružiti informacije o početku i kraju radova, što može uticati na pogodjene grupe (kao što su promjene saobraćaja / vode / režima snabdijevanja električnom energijom, prilaza, buke i prašine zbog građevinskih radova).

10.2.1. Mehanizam za pritužbe

Osim institucionalno dostupnog redovnog i vanrednog pravnog lijeka i postojećih institucija, JP Ceste FBiH će osigurati i formirati poseban mehanizam za rješavanje pritužbi u saradnji i

sudjelovanju općina pod čijim se administrativnim nadležnostima vrši projekat, u ovom slučaju sa Gradom Cazin.

Rješavanje pritužbi osnovan za ovaj projekat realizira se preko **Centralne komisije za registar pritužbi** (engl. Central FeedBck Desk (CFD)) na nivou JP Ceste FBiH, koja će služiti i kao informativni centar na nivou projekta i mehanizam za pritužbe, dostupan onima na koje utiče implementacija svih podkomponenata projekta. CFD će služiti osobama pogodjenim direktno ili indirektno građevinskim radovima.

Formular za pritužbe (Prilog 1) kao ispis će biti dostupan u općinskoj upravi, na gradilištu i u kancelarijama JP Ceste FBiH i biće dostupna za preuzimanje na internet stranici JP Ceste FBiH (www.jpcfbih.ba) i internet stranici općine.

Pritužba se može prijaviti pismenim putem kod izvođača radova na gradilištu, kao i u kancelarijama izvođača. Izvođač radova je obavezan da podnese formular za pritužbe za registraciju, objasni mehanizam za pritužbe građaninu i proslijeđeni popunjeno obrazac za pritužbe proslijeđuje Centralnoj komisiji za registar pritužbi u JP Ceste FBiH. Pritužba se takođe može popuniti u JP Ceste FBiH, telefonom, telefaksom i putem e-pošte na naznačenu e-mail adresu zalbena@jpcfbih.ba, ili putem pošte na adresu Terezija 54, 71000 Sarajevo.

Informativni letak u vezi sa mehanizmom za pritužbe biće dostupan na gradilištu u svaku dobu, bilo da je gradilište zatvoreno ili otvoreno. Informativni letak će se plastificirati i postaviti na informativnoj ploči gradilišta da bude dostupan korisnicima u svakom trenutku.

Svi podnosioci pritužbe će biti arhivirani u registar i biće im dodijeljen broj, te će primitak istih biti potvrđen u roku od 3 radna dana.

CFD će uložiti sve razumne napore kako bi pritužbu rješio nakon zaprimanja iste. Ako CFD nije u stanju da se bavi pitanjima koja su pokrenuta neposrednim ispravkama, identifikovat će se dugoročna korektivna akcija. Podnositelj pritužbe će biti obavešten o predloženoj korektivnoj akciji i praćenju njene realizacije u roku od 14 radnih dana nakon potvrde primitka pritužbe.

Ako se konkretno pitanje pokrenuto pritužbenim postupkom ne može rješiti ili ako nije potrebno djelovanje, detaljno objašnjenje / opravdanost će biti data podnosiocu pritužbe zbog toga što pitanje nije adresirano. Odgovor će takođe sadržati objašnjenje o tome kako osoba / organizacija koja je pokrenula pritužbu može nastaviti sa pritužbama u slučaju da odgovor nije zadovoljavajući.

U svakom trenutku, podnosioci pritužbe mogu tražiti druga pravna sredstva u skladu sa pravnim okvirom FBiH.

11. Zahtjevi za početak radova

Izvođač radova će uspostaviti sva potrebna bazna istraživanja prije početka radova. Osnovni podaci za monitoring uključuju podatke o kvalitetu vazduha, podatke o kvalitetu površinskih voda, podatke o kvalitetu tla, te pregled lokacije za sve ugrožene i endemične vrste i druga pitanja zaštite životne sredine u zoni koridora direktnih i indirektnih uticaja. Izvođač radova je dužan da obezbjedi ova mjerena tokom i nakon završetka radova. Izvođač radova će osigurati da mjerena vrše ovlašćene institucije i da se zasnivaju na nalazima i preporukama kvalifikovanog stručnjaka.

Izvođač radova će napraviti Plan organizacije gradilišta (engl. Construction Site Organization Plan (CSOP)) koji se sastoji od:

- a. Plana implementacije ovoga ESMP-a,
- b. detaljan plan upravljanja otpadom (engl. Waste Management Plan (WMP))
- c. Studija o sigurnosti (uključuje elaborat o sigurnosti na radu i elaborat o zaštiti od vatre i eksplozija)
- d. Plan upravljanja saobraćajem (engl. Traffic Management Plan (TMP)), koji će izraditi izvođač radova prije početka radova na izgradnji.

Ove studije moraju biti urađene u skladu sa zakonodavstvom FBiH⁵, prije početka izvođenja radova, dok su zakonske obaveze Izvođača radova određene u Tenderskoj dokumentaciji i Ugovoru i zasnivaju se na odredbama ovog ESMP-a. Izvođač radova dostavlja ove studije nadzornom inžinjeru JP Cesta FBiH, stručnjacima za zaštitu okoliša i socijalne aspekte prije početka radova, a iste moraju biti prihvateće i odobrene prije početka radova.

Zbog vremenskih ograničenja koja se odnose na objavu tendera, javne rasprave se moraju održati prije početka radova, ali nakon objave tendera za izvođenje radova, zbog čega je moguće da će ESMP koji je uključen u tenderski dokument, biti neophodno ažurirati nakon javnih rasprava. Izvođač će biti obavezan primjenjivati ažurirani ESMP.

11.1. Socijalni aspekti

- Implementacija integriranog RAP-a
- Isplata naknada u skladu s odrdbama RAP-a prije ulaska u posjed.

---

⁵ Uredba o organizaciji gradilišta, obaveznoj dokumentaciji na gradilištu i učesnicima u građenju („Službene novine FBiH“, br. 48/09, 75/09 i 63/12)

PRILOZI

PRILOG 1. FORMULAR ZA PRITUŽBE

REFERENTNI BROJ (Popunjava službenik)			
KATEGORIJA PRITUŽBE	A) Pogođen eksproprijacijom		
	b) Svi ostali		
INFORMACIJE O PODNOSIOCU PRITUŽBE			
IME I PREZIME			
GODINA ROĐENJA			
POL	M	Ž	
ADRESA			
TELEFON/MOBITEL			
E-MAIL			
Opis incidenta (Šta se desilo? Gdje? Kome? Šta je rezultat problema?)			
Datum incidenta?			
<ul style="list-style-type: none"> • Pritužba na događaj koji se desio jednom – Datum: _____ • Događaj koji se desio više puta (Koliko puta?) _____ • U toku (trenutno imam problem) 			
Šta biste voljeli da se desi??			
DATUM:	POTPIS:		
OVAJ FORMULAR VRATITI U :		CENTRALNA KOMISIJA ZA REGISTAR PRITUŽBI JP CESTE FBH Terezija 54, 71000 Sarajevo Napomena: Sve kopije se vraćaju PIU	

PRILOG 2. TABELA ZA REGISTRACIJU PRIJEMA PRITUŽBI

Br.	Datum prijema	Vrsta pritužbe (odnosi se na eksproprijaciju, radove ili ostalo)	Opis pritužbe	Podnositac pritužbe		Datum potvrde o prijemu	Opis preduzetih akcija	Datum rješavanja pritužbe
				Status	Pol			

PRILOG 3. IZVJEŠTAJ SA JAVNE RASPRAVE

JP Ceste Federacije BiH d.o.o. Sarajevo poziva sve zainteresirane subjekte, nevladine organizacije i stanovnike Grada Cazin i naselja koja gravitiraju području namjeravane rekonstrukcije crne tačke, „Mala Lisa“ u Cazinu, da uzmu učešće u

JAVNOJ RASPRAVI

o nacrtu **Plana upravljanja okolišem i društvenim aspektima za projekat rekonstrukcije crne tačke „Mala Lisa“ u Cazinu**

koja će se održati u Cazinu, **u prostorijama Grada Cazin 19.06.2018. godine u 10.00 sati**, s ciljem davanja prijedloga i sugestija javnosti i uključivanja relevantnih pitanja u finalnu verziju dokumenta. Dokument je izrađen za potrebu Programa modernizacije magistralnih cesta u FBiH prema politikama kreditora. Nacrt dokumenta može se pronaći na službenoj stranici JP Ceste FBiH na sljedećem linku: <http://jpfbih.ba/bs/aktivnosti/modernizacija-magistralnih-cesta/38> i na web stranici Grada Cazin.

Svi zainteresirani subjekti koji nisu u mogućnosti da prisustvuju javnoj raspravi mogu svoje sugestije i komentare dostaviti do 19.06.2018. putem e-mail adrese: pimt@jpfbih.ba.

Dnevni red:

1. Prezentacija Plana upravljanja okolišem i društvenim aspektima za projekat rekonstrukcije crne tačke „Mala Lisa“ u Cazinu
2. Pitanja, diskusija, odgovori i objašnjenja

31.05.2018.

Obavijest o Javnoj raspravi u lokalnim novinama „Dnevni Avaz“ (04.06.2018.)

14 [L'ultimo gergo](#) - [Il nuovo gergo](#)

oglasi

JP Ceste Federacije BiH d.o.o. Sarajevski poziva sve zainteresirane subjekte, nevladine organizacije i stanovnike Grada Cazin i nasejja koja gravitiraju području namjeravate rekonstrukcije crne tačke, „Mala Lisa“ u Cazinu, da uzmu učeće u

JAVNOJ RASPRAVI

o nacrtu **Plana upravljanja okolišem i društvenim aspektima za projekat rekonstrukcije crne tačke „Mala Lisa“ u Cazinu**

koja će se održati u Cazinu, u prostorijama Grada Cazin 19.06.2018. godine u 10:00 sati, s ciljem davanja prijedloga i sugestija javnosti i uključivanja relevantnih pitanja u finalnu verziju dokumenta. Dokument je izrađen za potrebu Programa modernizacije magistralnih cesta u FBiH prema politikama kreditora. Nacrt dokumenta može se pronaći na službenoj stranici JP Ceste FBiH na sljedećem linku: <http://jpcfbih.ba/ba/novosti/modernizacija-magistralnih-cesta/38> i na web stranici Grada Cazin.

Svi zainteresirani subjekti koji nisu u mogućnosti da prisustvuju javnoj raspravi mogu svoje sugestije i komentare dostaviti do 19.06.2018. putem e-mail adrese: pmt@jpcfbih.ba.

Dnevni red:

1. Prezentacija Plana upravljanja okolišem i društvenim aspektima za projekat rekonstrukcije crne tačke „Mala Lisa“ u Cazinu
2. Pitanja, diskusija, odgovori i objašnjenja

Web adrese na kojima se nalaze objave dokumenta i poziva na Javnu raspravu sa screenshot objavom na web stranici:

1. Web stranica JP Cesta FBiH (objavljeno 31.05.2018.)

<https://jpcfbih.ba/ba/novosti/javna-rasprava-o-nacrtu-plana-upravljanja-okolisem-i-drustvenim-aspektima-za-projekat-rekonstrukcije-crne-tacke-mala-lisa-u-cazinu/51> - Poziv na javnu raspravu (B/H/S jezik)

<http://jpcfbih.ba/ba/aktivnosti/modernizacija-magistralnih-cesta/38> - Dokument (B/H/S jezik)

<https://jpcfbih.ba/en/news/public-consultations-on-draft-environmental-and-social-management-plan-for-the-project-of-the-reconstruction-of-the-black-spot-mala-lisa-in-cazin/51> - Poziv na javnu raspravu (Engleski jezik)

<http://jpcfbih.ba/en/activities/modernization-of-main-roads/38> - Dokument (Engleski jezik)

2. Web stranica Grada Cazin (objavljeno 01.06.2018.)

http://www.opcinacazin.ba/index.php?option=com_content&view=article&id=2474:javni-poziv&catid=44:sve-vijesti&Itemid=81

ZAPISNIK

Javna rasprava na nacrt Plana Upravljanja okolišem i socijalnim aspektima za projekat rekonstrukcije crne tačke Mala Lisa u Cazinu

Dana 19.06.2018. u 10 sati u sali Grada Cazina održana je Javna rasprava na nacrt Plana Upravljanja okolišem i socijalnim aspektima za projekat rekonstrukcije crne tačke Mala Lisa u Cazinu.

Ispred JP Ceste Federacije BiH javnoj raspravi su prisustvovali:

- **Anis Bašić**, voditelj projekta rekonstrukcije crne tačke Mala Lisa u Cazinu
- **Selma Ljubijankić**, Član tima za socijalni aspekt projekta Programa sanacije i modernizacije
- **Haris Zejnić**, Asistent za monitoring okolišnih uslova Programa modernizacije

Spisak svih prisutnih nalazi se u prilogu.

Javnu raspravu je otvorila **Selma Ljubijankić**, pozdravila sve prisutne i predstavila predstavnike JP Ceste FBiH, te dala kratki uvod o programu modernizacije i dokumentu.

Hamdija Ljubijankić: Šta označava pojam crna tačka?

Selma Ljubijankić: Crna tačka označava mjesto sa velikom brojem prometnih nesreća, kako sa materijalnom štetom, tako i sa povrijeđenim licima i/ili ljudskim žrtvama.

Hamdija Ljubijankić: Da li na području općine Cazin postoji još neka crna tačka?

Anis Bašić: Premda ne znam napamet studiju crnih tačaka, Mala Lisa je u prethodne dvije studije rađene na ovu temu bila visoko rangirana.

Hamdija Ljubijankić: Da li možemo dobiti izvadak iz te studije vezan za našu općinu

Anis Bašić: Naravno, poslat ćemo Vam elektronski.

Zatim je **Haris Zejnić** prezentirao dokument nacrt Plana upravljanja okolišem i socijalnim aspektima za projekat rekonstrukcije crne tačke Mala Lisa u Cazinu. Upoznao je prisutne sa ciljevima izrade, mjerama ublažavanja svih identificiranih potencijalnih okolišnih i društvenih uticaja, monitoring planom, objavom informacija, mehanizmom za pritužbe, zahtjevima za početak radova i ostalim relevantnim informacijama iz dokumenta. Istaknuo je da se ovdje radi o nacrtu dokumenta i da će svi relevantni komentari s javne rasprave biti implementirani u finalni dokument. Također je naglašeno da je dokument revidiran od strane stučnog tima Svjetske banke, a po usvajanju će postati obavezujući dokument za ugovorene strane u samoj implementaciji projekta.

Hamdija Ljubijankić: Koji je predviđeni rok za izvođenje radova?

Anis Bašić: Rok za izvođenje radova je 2 mjeseca.

Nakon toga je **Anis Bašić** prezentovao tehničke karakteristike projekta. Još jednom je napomenuo da je Mala Lisa lokalitet koji je visoko rangiran kao crna tačka u FBiH.

Prezentovao je postojeće stanje lokacije, te situaciju novoprojektovanog stanja. Rekao je da je sastavni dio ovog projekta i zacevljenje dijela Čajinog Potoka, te pješačka staza i presvlačenje novim asfaltnim kolovozom u pravcu restorana Šedrvan. Pokazao je kako izgleda normalni poprečni profil sa slojevima (SMA, nosivi sloj asfalta i tamponski sloj). Napomenuo je da će provozni dio biti popločan briketima te dao osnovne dimenzije kružne raskrsnice i zacevljenja Čajinog Potoka. Istakao je da će biti oko 2500 kubika iskopa i nasipa, oko 1500 tona asfalta, oko 1300 kubika tampona, te da su to sve materijali koji će se nabavljati lokalno osim eruptivnog agregata jer na području USK nema nalazišta eruptivnog materijala. Također je rečeno da je na kružnom toku planirana LED rasvjeta.

Muhamed Samardžić: Kako je rješena odvodnja oborinskih voda?

Anis Bašić: Oborinske vode se odvode kanalicama po obodima kružnog toka do Čajinog potoka (recipjenta).

Hamdija Ljubijankić: Kako će se odvijati saobraćaj za vrijeme izvođenja radova?

Anis Bašić: Totalne obustave saobraćaja će biti samo dok se bude ugrađivao habajući sloj asfalta.

Muhamed Samardžić: Da li se asfalt mora ugrađivati na određenim temperaturama?

Anis Bašić: Mora. Asfalt se ugrađuje na temeperaturama od 160 do 180 stepeni, što na ovom projektu neće predstavljati problem s obzirom na blizinu asfaltnih baza.

Hamdija Ljubijankić: Da li su regulisani priključci za ostale korisnike?

Anis Bašić: Na sastanku koji smo održali na terenu usaglašeno je sa Gradom Cazin da će se u Regulacioni plan grada ubaciti priključak koji je dobio odobrenje za priključenje na magistralnu cestu u ranijem periodu. Planirano je da se obore ivičnjaci i uradi četvrti krak kružne raskrsnice za obje predmetne parcele. Ovo neće narušiti bezbjednost kružne raskrsnice.

Selma Ljubijankić: Predmetni ESMP će biti dio Ugovorne dokumentacije sa izvođačem. U dokumentu piše da ne smije doći do zatvaranja pristupa bilo kojoj parceli čak ni u toku izvođenja radova.

Hamdija Ljubijankić: Kada bi se moglo početi sa radovima?

Anis Bašić: O okviru ovog LOT-a javne nabavke predviđena je rekonstrukcija crne tačke Mala Lisa i Izgradnja treće trake na dionici Gornje Bravsko-Ključ. Mi za navedene projekte još nismo ishodovali Građevinsku dozvolu jer čekamo rješenja o eksproprijaciji.

Hamdija Ljubijankić: Općina će učini sve da se što više ubrza taj proces.

Javna rasprava je završila u 11:00 sati.

Fotografije sudionika Javne rasprave u Cazinu (prostorije Grada Cazin)

Spisak učesnika na Javnoj raspravi

Javna rasprava o nacrtu Plana upravljanja okolišem i društvenim aspektima za projekt rekonstrukcije crne tačke „Mala Lisa“ u Cazinu, 19.
Juni 2018.g.

LISTA SUDIONIKA / LIST OF PARTICIPANTS

R.b. No.	Ime i prezime / Name and surname	Institucija/Institution	Tel.	E-mail	Potpis/Signature
1	SEBOVITIN GALIMBEVIC	OGRADNI UPRAV CAZIN	061/789-614	s.galimbevic@gradcazin.ba	
2	Muhamed Domicic	-	061/624-555	muhamed.domicic@gmail.com	
3	Amra Šćepanović	-/-	061/891 090	amra.scpnovic@gmail.com	
4	Hajdar Čeliković	JP CESTE FBiH	033 230 382	hajdar.celikovic@cestefbih.ba	
5	Selma Begićević	-	033 363 019	selma.begic@cestefbih.ba	
6	Ajla Basic	JP CESTE FBiH	033 363 490	ajla.basic@cestefbih.ba	
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					